

Gelovig afscheid nemen

Uitvaartliturgie parochiefederatie Neerpelt

eerste gedeelte:

OPENING VAN DE DIENST

Het onthaal aan de kerkdeur of achteraan in de kerk

1.1

De voorganger begroet de familie met woorden uit de Schrift en besprenkelt de overledene met doopwater.

Ofwel: “ Ik ben de verrijzenis en het leven ”, zegt de Heer.

“ Wie in Mij gelooft zal leven, ook al is hij gestorven,
en ieder die leeft in geloof in Mij,
zal in eeuwigheid niet sterven.”

In dit geloof willen we onze lieve overledene toevertrouwen aan God,
Hij die voor ons is, + Vader, Zoon en heilige Geest.

Ofwel: “ Zalig zij die in de Heer gestorven zijn.

Zij mogen Gods rust binnengaan
want hun goede daden vergezellen hen. ”

In dit geloof willen we onze lieve overledene toevertrouwen aan God,
Hij die voor ons is, + Vader, Zoon en heilige Geest.

Ofwel: Jezus zegt:

“ In het huis van de Vader is ruimte voor velen.

Ik ga heen om een plaats te bereiden voor ieder van U. ”

In het geloof dat God ook een plaats heeft bereid voor onze lieve overledene,
leggen wij zijn/haar hele leven in Gods handen,
Hij die voor ons is, + Vader, Zoon en heilige Geest.

Ofwel: N., méér dan in jouw dood geloven wij in jouw leven,
want onze God is ene God van levenden.

Zijn vrede moge met je zijn: + Vader, Zoon en heilige Geest.

Intredelied

1.2

Het koor zingt als intredelied: "Geef rust o Heer" of "Requiem..." (ZJ 60).

De overledene wordt tot vooraan in de kerk gedragen; er worden bloemen en een foto aangebracht.

Familie en vrienden nemen plaats op de eerste rijen.

Kruisteken en genadewens

1.3

We willen hier samenzijn in de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest.
Amen.

Moge God in deze uitvaartviering voelbaar aanwezig zijn.
Moge Hij onze droefheid ombuigen in vrede,
moge Hij onze pijn keren tot hoop en geloof.

*Of: In de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest.
Amen.*

Genade voor u en vrede in rijke overvloed.
Gezegend is God, de Vader van onze Heer Jezus Christus,
die ons in zijn grote barmhartigheid
deed herboren worden tot een leven van hoop.

De voorganger doet teken dat de mensen mogen gaan zitten ...

Openingswoord *(door de voorganger)*

1.4.1

Goede mensen, wij zijn hier vandaag samen rondom onze overledene N.
Wij hebben zijn/haar lichaam hier voor het altaar van de Heer gebracht
om gelovig afscheid van hem/haar te nemen.
In dit uur willen wij heel intens rond N. samenzijn.
Hij/zij hoorde er echt bij, wij zullen hem/haar missen.
Het is moeilijk om de juiste woorden te vinden.
Daarom stellen we een aantal gebaren, heel eenvoudig, doch met een diepe zin.
Bij het lichaam van onze lieve overledene mag de paaskaars branden.
Het licht van de paaskaars verwijst ons naar de verrezen Heer Jezus,
die ons trouw blijft over de dood heen.
Gisteren in het vooravondgebed hebben we voor N.
een verrijzeniskaars ontstoken aan de paaskaars:
we geloven dat ook z/hij nu verder leeft in het eeuwige licht van de Heer.
Er is ook een kruisje met de naam van onze lieve overledene.
Elke mens heeft een naam, ieder mens is uniek.
God belooft dat deze naam ook geschreven staat in de palm van zijn hand:
God vergeet onze overledene niet, ook nu niet in het uur van zijn dood.
In dit geloof, in deze hoop, mogen wij hier vierend samen-zijn.

Openingswoord *(door de voorganger)*

1.4.2

Goede mensen, we zijn hier samen om afscheid te nemen van N.
We zijn ook naar hier gekomen om ons meelevens met de familie uit te drukken.
En - méér dan met vele woorden - doen we dat door 'er te zijn'.
Hier aanwezig zijn is laten voelen:
"uw pijn is ook onze pijn; uw droefheid is ook onze droefheid".
Dat is het mooiste wat we deze dagen kunnen doen.
God... doet juist hetzelfde. Zijn naam is: 'Ik ben er voor u'.
God is hier aanwezig, Hij weent met ons mee, onze droefheid is ook de zijne.
Zo brandt hier vooraan de paaskaars: het is het licht van de verrezen Jezus.
Hij is er nu nog altijd voor onze lieve overledene en belooft het eeuwig leven.
Daarom hebben we voor N. een verrijzeniskaars ontstoken aan de paaskaars.
We hebben ook de naam van onze overledene op een kruisje geschreven.
Dit kruisje krijgt op het einde van de viering een plaats achteraan in de kerk
als een blijvende oproep om onze lieve overledenen niet te vergeten.

Openingswoord (door de voorganger)
(voor iemand die op hogere leeftijd overleden is)

1.4.3

We zijn hier samen om afscheid te nemen van N.
Afscheid nemen doet pijn, het maakt ons bedroefd.
Maar ons hart is ook vervuld van dankbaarheid:
we zijn dankbaar omdat we N. zo lang bij ons hebben mogen houden,
we zijn dankbaar voor alles wat hij/zij voor ons betekend heeft en nog betekent.
Zowel met die gevoelens van dank als met die van pijn en droefheid
willen we voor de Heer gaan staan.
Vanuit ons geloof zien we dat heengaan in een ander licht,
vanuit ons geloof kunnen we door de dood en over de dood heen kijken.
De tranen blijven, doch ze zijn niet bitter meer.
Mogen we vanuit het geloof in Jezus' verrijzenis
vandaag N. naar zijn/haar rustplaats begeleiden
en dan niet 'vaarwel' maar 'tot weerzien' zeggen...

Openingswoord (door de voorganger)

1.4.4

We komen hier samen rondom het lichaam van onze lieve overledene.
We willen gelovig afscheid van hem/haar nemen.
Gelovig afscheid nemen, dat is vooreerst:
dankbaar terugblikken op alles wat deze mens voor ons betekend heeft.
Het is ook: vergeving vragen voor die keren dat het fout liep.
En bovendien: gelovig belijden dat dit niet het einde is;
het leven van onze overledene in Gods handen leggen
in het geloof dat Hij hem/haar een eeuwige thuis biedt.
Mogen we in deze geest hier samen-zijn in deze uitvaartdienst ...

Openingswoord (door de voorganger)

1.4.5

Wanneer iemand in ons midden sterft valt er een schaduw, onafwendbaar.
Onze woorden verstommen, ons geluk verstilt.
Wij voelen eenzaamheid en kilte: de twijfel van de dood.
Is het levenslicht dat mensen zien bij hun geboorte niet krachtiger dan deze duisternis?
Zal dat levenslicht niet langer duren dan de tijd die ons hier op aarde gegeven is?
Laten wij onze ogen richten op God, die zoveel groter is dan wij durven vermoeden.
En laten we N., in wiens ogen - voor zover wij zien - het levenslicht nu gebroken is,
gelovig uit handen geven en hem/haar toevertrouwen aan het volle Licht.

Openingswoord (door de voorganger)
(voor iemand die te jong gestorven is)

1.4.6

We hebben het allen nog moeilijk om te beseffen
wat er eigenlijk gebeurd is: N. is uit ons leven verdwenen.
Hij/zij die zo graag leefde, hij/zij die zo goed leefde,
hij/zij is bruusk uit het leven weggerukt.
Die schok voelen wij allen aan,
maar we willen vooral denken aan U, ouders, (broers, zussen,)
en zeggen dat we met U meevoelen.
Uw pijn ten volle delen kunnen we niet: het was uw zoon/dochter, (uw broer/zus,) ...
Maar we willen U wel vandaag nabij zijn,
want voor allen hier aanwezig was N. ook belangrijk.
N., hebben we nog het recht om van jou te spreken?
Hebben we nog het recht je bij jouw naam te noemen?
We willen deze daad van geloof stellen.
En als we nu jouw naam noemen, dan is dat niet enkel iets 'van vroeger'.
We spreken nu tot jou: je persoon, je geheim, je leven bestaan voort.
We zien je wel niet meer, maar we geloven toch dat jij er nog bent,
al is het op een andere manier.
N., ondanks onze duizend vragen en twijfels
willen wij je toch vandaag in deze viering toevertrouwen aan God,
Hij die goedheid móét zijn ...

Openingswoord (door de voorganger)
(voor iemand die plots overleden is)

1.4.7

Beste familie, vrienden en kennissen,
wij zijn hier met velen samengekomen in onze parochiekerk.
Wij weten hoe groot uw pijn en droefheid is om het onverwacht heengaan van N.
Daarom zijn wij hier als gelovige mensen samen
om voor elkaar te bidden en ons meeleven te betuigen.
Wij geloven dat God ons heel nabij wil zijn, zeker nu,
in deze momenten van niet-begrijpen, van groot verdriet.
Het plotselinge overlijden van N. heeft ons allen diep getroffen.
Het wordt nu plots heel anders, nu we hem/haar moeten missen.
Maar toch geloven we dat zijn/haar goedheid, zijn/haar vriendschap
verder blijft leven in ons midden.
We geloven dat al het goede dat hij/zij gedaan heeft eeuwigheidswaarde heeft.

Openingswoord (door de voorganger)
(voor een doodgeboren kindje)

1.4.8

Lieve N., we brengen je vandaag naar jouw rustplaats.
De pijn, die we voelen, is een wonde waarvan we nooit willen genezen.
Waarom mocht jij niet bij ons leven ?
Vol verwachting stonden mensen klaar
om jouw ouders, jouw broer(s), jouw zus(sen) te zijn.
Ze waren zo blij dat jij zou komen. Ze droomden rond jou hun mooiste dromen.
Jij zou hun trots en vervulling zijn. Ze hadden jou al een naam gegeven.
Die naam - N. - zal voor altijd in ons leven.
Naam die gedroomd werd. Verlangen dat gekoesterd werd.
Hoop die gedragen werd. Toekomst die verwacht werd. Vreugde die droefheid werd.
Leven dat nooit leven werd, maar daarom Droom zal zijn in Eeuwigheid.

Openingstekst (door een familielid of vriend)

1.4.10

Afscheid nemen is loslaten
en toch nog iets van die persoon in je houden.
Je kan een mens niet vasthouden.
Daarom moet je afscheid nemen
niet als iets droevigs zien, maar eerder als blijdschap:
want die mens laat bij het afscheid iets in jou achter zodat jij ermee verder kan.
Je kan blij zijn omdat je zo rijk bent geworden
doordat je die persoon hebt mogen ontmoeten.
Afscheid nemen is ‘dag’ zeggen en proberen alleen verder te gaan
met al het goede dat je van die ander hebt gekregen.

*De voorganger duidt aansluitend de symbolen van de paaskaars, de verrijzeniskaars
en het kruisje met de naam van de overledene.*

Openingstekst (door een familielid of vriend)

1.4.11

(voor een grootvader of een grootmoeder)

Afscheid nemen van opa/oma is stil worden,
is op zoek gaan naar de diepte van zijn/haar hart.
Afscheid nemen van opa/oma is vooral dankbaar zijn
om de rijkdom van zijn/haar liefde,
om de schoonheid van zijn/haar leven.
We zijn blij en dankbaar dat jullie hier zijn om dat samen met ons te doen.

*De voorganger duidt aansluitend de symbolen van de paaskaars, de verrijzeniskaars
en het kruisje met de naam van de overledene.*

Openingstekst (door een familielid of een vriend)

1.4.12

Sterven doe je niet ineens maar af en toe een beetje
en alle beetje die je stierf ‘t is vreemd, maar die vergeet je
het is je dikwijls zelfs ontgaan je zegt “ik ben wat moe”
maar op een keer dan ben je aan je laatste beetje toe ...

*De voorganger duidt aansluitend de symbolen van de paaskaars, de verrijzeniskaars
en het kruisje met de naam van de overledene.*

Openingstekst (door een familielid of een vriend)

1.4.13

Ik heb jouw naam in het zand geschreven, maar de golven hebben die uitgeveegd.
Ik heb jouw naam in een boom gegrift, maar de schors is afgevallen.
Ik heb jouw naam in het marmer gegrift, maar de steen is gebroken.
Ik heb jouw naam in mijn hart geborgen en daar is hij bewaard, doorheen de tijd.

De voorganger duidt aansluitend de symbolen van de paaskaars, de verrijzeniskaars en het kruisje met de naam van de overledene.

Openingstekst: (door een familielid of een vriend)

1.4.14

Vraag eens aan de wereld of hij even stil wil staan,
vraag het aan de winden en de wolken.
Vraag eens aan de wereld of hij even stil wil staan,
want een mens, van wie wij houden, is gestorven.
Ik weet het wel: de wereld kent geen rust,
ik weet dat hij altijd maar door moet tollen.
Maar kijk: een mens ging heen en ik ben droef;
ik wil wenen, blijven staan, niet verder hollen ...
Vraag eens aan de wereld of hij even stil wil staan ...

De voorganger duidt aansluitend de symbolen van de paaskaars, de verrijzeniskaars en het kruisje met de naam van de overledene.

Openingstekst: (door een familielid of een vriend) (Toon Hermans)

1.4.15

Ga nooit heen zonder te groeten,
ga nooit heen zonder een zoen.
Wie het noodlot zal ontmoeten
kan het morgen niet meer doen.

Ga nooit weg zonder te praten
- dat doet soms een hart zo 'n pijn.
Wat je 's morgens hebt verlaten
kan er 's avonds niet meer zijn.

De voorganger duidt aansluitend de symbolen van de paaskaars, de verrijzeniskaars en het kruisje met de naam van de overledene.

Openingstekst: (door een familielid of een vriend) (Hans Andreus)

1.4.16

Wanneer ik morgen doodga, vertel dan aan de bomen hoeveel ik van je hield.
Vertel aan de wind die in de bomen klimt of uit de takken valt,
hoeveel ik van je hield.
Vertel het aan een kind dat jong genoeg is om het te begrijpen.
Vertel het aan een dier, misschien alleen door het aan te kijken.
Vertel het aan de huizen van steen, vertel het aan de stad hoe lief ik je had.
Maar zeg het aan geen mens: ze zouden je niet geloven!
Ze zouden niet willen geloven dat alleen maar een man, alleen maar een vrouw,
dat een mens een mens liefhad, zoals ik jou !

*De voorganger duidt aansluitend de symbolen van de paaskaars, de verrijzeniskaars
en het kruisje met de naam van de overledene.*

Openingstekst: (door een familielid of een vriend)

1.4.17

Ze zijn ons maar geleend
de vele mooie dingen
die lief, vertrouwd en veilig
ons dagelijks omringen

Het is ons maar geleend
gezondheid, welvaart, leven
wij pakken het maar aan
al was het ons gegeven

Het is ons maar geleend
alles waarvoor wij sparen
alles wat wij beminnen
alles wat wij bewaren

Ze zijn ons maar geleend
de vele aardse dingen.
Ons onbetwistbaar eigendom
zijn de herinneringen !

*De voorganger duidt aansluitend de symbolen van de paaskaars, de verrijzeniskaars
en het kruisje met de naam van de overledene.*

Gebed om Gods barmhartigheid

1.5.1

V. Een mens van wie je houdt, die sterft...
Dat stelt (altijd weer) de zin van het leven in vraag.
Daarom willen we in het begin van deze uitvaartviering voor God gaan staan
en bidden dat Hij ons mag blijven dragen, door alles heen.

L. Heer, geef ons de kracht om te blijven geloven:
het geloof dat het leven goed is ondanks lijden en sterven,
het geloof dat Gij bij ons zijt ook als we U niet begrijpen.
Heer, blijf ons dragen: ontferm U over ons!

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

Allen: **Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

L. Christus, geef ons de moed om te blijven hopen:
de hoop dat leven en licht het laatste woord zullen hebben,
de hoop dat Gij het leven van onze lieve overledenen voltooit.
Christus, blijf ons dragen: ontferm U over ons!

Koor: Christe eleison ! / Christus, ontferm U !

Allen: **Christe eleison ! / Christus, ontferm U !**

L. Heer, geef ons de volharding om te blijven liefhebben:
de liefde voor elke mens met zijn verhaal,
de liefde voor U die ons doet zingen en bidden.
Heer, blijf ons dragen: ontferm U over ons!

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

Allen: **Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

V. Moge de goede God zich over ons ontfermen
en ons blijven dragen op de weg die leidt naar het eeuwig leven.

Gebed om Gods barmhartigheid

1.5.2

V. We geloven dat God naar ons luistert, zeker ook wanneer wij huilen of roepen.

L. God, Gij die Uw Zoon Jezus Christus op het kruis hebt horen roepen:
“God, waarom hebt ge Mij in de steek gelaten!?”,
aanhoor ook ons roepen en ontferm U over ons.

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

***Allen:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

L. Jezus, Zoon van de levende God,
Gij die Uw volgelingen in de storm hebt horen roepen:
“Kan het U niet schelen dat wij vergaan!?”,
aanhoor ook ons roepen en ontferm U over ons.

Koor: Christe eleison ! / Christus, ontferm U !

***Allen:* Christe eleison ! / Christus, ontferm U !**

L. Heer, Gij die de blinde hebt horen roepen:
“Zoon van David, heb medelijden met mij!”,
aanhoor ook ons roepen en ontferm U ook over ons.

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

***Allen:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

V. Moge God ons roepen aanhoren en ons barmhartig zijn. Amen.

Gebed om Gods barmhartigheid

1.5.3

V. In het begin van deze viering willen we bidden om Gods barmhartigheid.

L. Heer, daar waar het leven van onze lieve overledene niet af was,
vragen wij U: breng Gij het tot voltooiing.
Heer, ontferm U over ons.

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

***Allen:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

L. Christus, voor onze fouten tegenover deze overledene,
bidden we U: vergeef het ons.
Christus, ontferm U over ons.

Koor: Christe eleison ! / Christus, ontferm U !

***Allen:* Christe eleison ! / Christus, ontferm U !**

L. Heer, voor alle haat, ongeloof en wanhoop in onze wereld
vragen we: laat uw mensen niet los.
Heer, ontferm U over ons.

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

***Allen:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

V. Moge de goede God zich over ons ontfermen,
ons al ons falen vergeven en ons blijven leiden naar het eeuwig leven.

Gebed om Gods barmhartigheid

1.5.4

V. Zondigheid is eigen aan de mens. Barmhartigheid is eigen aan God.
Laten we daarom onszelf en onze lieve overledene
toevertrouwen aan Gods liefde.

L. Heer, door uw dood hebt Gij de duisternis van de dood verlicht.
Heer, ontferm U over ons.

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

Allen: **Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

L. Christus, door uw verrijzenis
hebt Gij het nieuwe leven binnen ons bereik gebracht.
Christus, ontferm U over ons.

Koor: Christe eleison ! / Christus, ontferm U !

Allen: **Christe eleison ! / Christus, ontferm U !**

L. Heer, door uw hemelvaart
hebt Gij voor ons allen een plaats bereid in het Vaderhuis.
Heer, ontferm U over ons.

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

Allen: **Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

V. Moge God voor onze overledene en ons allen barmhartig zijn
en ons zo binnenvoeren in het eeuwige leven.

Gebed om Gods barmhartigheid

1.5.5

V. God heeft een grote droom over de mens. We bidden om vergeving
omdat wij mensen vaak niet aan die droom beantwoorden.

L. Om het goede woord dat we niet hebben gezegd,
om de warmte die we niet hebben gegeven,
om de tijd die we niet over hadden voor elkaar. Heer, ontferm U over ons.

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

Allen: **Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

L. Om de trots die ons van elkaar verwijdert,
om het oordeel dat we hebben geveld,
om de zelfzucht die ons van elkaar vervreemdt. Christus, ontferm U over ons.

Koor: Christe eleison ! / Christus, ontferm U !

Allen: **Christe eleison ! / Christus, ontferm U !**

L. Als moedeloosheid ons overvalt,
als angstvalligheid ons verblindt,
als ongelof ons vertwijfelt. Heer, ontferm U over ons.

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

Allen: **Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

V. Moge de Goede God zich over ons ontfermen, onze zonden vergeven,
en ons allen blijven leiden op de weg naar het eeuwige leven.

Gebed om Gods barmhartigheid (naar Augustinus)

1.5.6

V. Laten we bidden om Gods barmhartigheid.

L. Heer, zich afkeren van U betekent: vallen,
en zich keren tot U betekent: opstaan;
blijven in U betekent: op vaste grond staan. Heer, ontferm U over ons!

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

***Allen:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

L. Weggaan van U, Heer, betekent: sterven;
terugkeren tot U betekent: herleven;
wonen in U betekent: leven. Christus, ontferm U over ons!

Koor: Christe eleison ! / Christus, ontferm U !

***Allen:* Christe eleison ! / Christus, ontferm U !**

L. Heer, het geloof zet ons op weg naar U;
de hoop richt ons op U;
de liefde verenigt ons met U. Heer, ontferm U over ons!

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

***Allen:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

V. Moge de goede God zich over ons ontfermen
en ons allen blijven leiden op de weg naar het eeuwig leven.

Gebed om Gods barmhartigheid

1.5.7

V. Laten we bidden om Gods barmhartige liefde.

L. Heer, wees goed voor ons, kleine mensen, die U en elkaar vaak niet begrijpen.
Heer, ontferm U over ons.

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

***Allen:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

L. Heer, wees goed voor ons, kleine mensen, die blind zijn voor de liefde
waarmee Gij telkens weer met open armen op onze terugkeer wacht.
Christus, ontferm U over ons.

Koor: Christe eleison ! / Christus, ontferm U !

***Allen:* Christe eleison ! / Christus, ontferm U !**

L. Heer, wees goed voor ons, kleine mensen,
die vaak te kort schieten in de zorg voor elkaar.
Heer, ontferm U over ons.

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

***Allen:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

V. Moge de goede God zich over ons, kleine mensen, ontfermen,
ons daardoor groot maken en onze gids zijn op de weg ten leven.

Gebed om Gods barmhartigheid

1.5.8

V. Laten wij nu bidden om ontferming.

L. God van het leven ...

voor de keren dat we aan U twijfelen en te weinig geloof hebben,
Heer, ontferm U.

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

***Allen:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

L. Heer Jezus ... uw verrijzenis geeft hoop en toekomst aan ons mensenbestaan.

Voor de momenten dat wij hoop noch toekomst zien... Christus, ontferm U !

Koor: Christe eleison ! / Christus, ontferm U !

***Allen:* Christe eleison ! / Christus, ontferm U !**

L. Heer, onze God, voor de gemiste kansen en voor de pijn

en het verdriet dat we mekaar soms aandoen ... Heer ontferm U !

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

***Allen:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

V. Moge de goede God zich over ons ontfermen, ons al ons falen vergeven
en ons blijven leiden naar het eeuwig leven.

Gebed om Gods barmhartigheid

1.5.9

V. Bidden we de Heer dat ons leed Hem ter harte mag gaan,
dat Hij zou meelijden, dat Hij zich over ons zou ontfermen.

L. Heer, Gij hebt geweend bij het graf van uw vriend Lazarus.

Zie onze pijn. Heb medelijden. Ontferm U over ons.

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

***Allen:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

L. Christus, overal waar het kon hebt Gij het leed van mensen verzacht.

Doe dat ook vandaag. Ontferm U over ons.

Koor: Christe eleison ! / Christus, ontferm U !

***Allen:* Christe eleison ! / Christus, ontferm U !**

L. Heer, uw leven toont dat God van ons houdt, wat er ook gebeurt.

Laat ons dat ook ervaren. Ontferm U over ons.

Koor: Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !

***Allen:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**

V. Moge de goede God zich over ons ontfermen,
onze zonden vergeven en ons blijven leiden op de weg naar het eeuwig leven.

Gebed om Gods barmhartigheid

1.5.10

- V. Richten we ons dan tot God
van wie we vermoeden en geloven dat Hij de grond van het leven is.
- L. Heer, blij N. dragen, met zijn/haar hoop en zijn/haar wanhoop,
zijn/haar slagen en zijn/haar falen, zijn/haar geloof en zijn/haar twijfel.
We leggen zijn/haar leven in Uw handen. Ontferm U over ons.
- Koor:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !
***Allen:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**
- L. Heer, blij ons allen dragen, nu wij geslagen zijn door dit te harde leed,
nu wij vragen stellen over de zin van alle leven.
Wij leggen ons leven in Uw handen. Ontferm U over ons.
- Koor:* Christe eleison ! / Christus, ontferm U !
***Allen:* Christe eleison ! / Christus, ontferm U !**
- L. Heer, blij onze wereld dragen, waar warmmenselijkheid en genegenheid
vaak verdrongen worden door prestatiedrang en geldzucht,
waar zo vaak tijd en kracht ontbreekt om aan elkaars geluk te bouwen.
Wij leggen onze wereld in Uw handen. Ontferm U over ons.
- Koor:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !
***Allen:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**
- V. Moge de barmhartige God zich over N., ons allen en onze wereld ontfermen
onze zonden vergeven
en ons verder begeleiden op onze zoektocht naar het goede en ware leven.

Gebed om Gods barmhartigheid

1.5.11

- V. Laten wij bidden tot onze God die barmhartig is
en die begrip heeft voor onze menselijke kleinheid.
Hij schenkt ons zijn ontferming.
- L. Heer Jezus, wij leven in uw licht.
Gij kent ons en Gij houdt van ons. Heer, ontferm U over ons.
- Koor:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !
***Allen:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**
- L. Christus, Gij geeft ons hoop op eeuwig leven.
Troost ons in deze dagen. Christus, ontferm U over ons.
- Koor:* Christe eleison ! / Christus, ontferm U !
***Allen:* Christe eleison ! / Christus, ontferm U !**
- L. Heer, wij zijn uw mensen, Gij zijt onze God.
Wij vragen U om barmhartigheid. Heer, ontferm U over ons.
- Koor:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !
***Allen:* Kyrie eleison ! / Heer, ontferm U !**
- V. Moge de barmhartige God zich over ons ontfermen, onze zonden vergeven
en ons verder begeleiden op onze zoektocht naar het goede en ware leven.

V. Laten we met onze pijn en onze vragen voor God gaan staan.

L. Dat het niet kan en niet mag en toch telkens weer gebeurt
dat een kind ophoudt midden in het spel en woordeloos gaat:
dat kunnen wij niet begrijpen.

Dat belijden wij, Heer God, die ons geschapen hebt
niet voor de dood maar om te leven.

Heer, wees ons nabij en ontferm U over ons!

Koor: Christe eleison ! / Christus, ontferm U !

***Allen:* Christe eleison ! / Christus, ontferm U !**

L. Dat wij vandaag geen antwoord weten op de vraag
waarom er handen waren en voeten en ogen en een lach,
die niet ten einde toe mochten leven.

Dat kunnen wij niet begrijpen.

Dat belijden wij, Heer God, die ons geschapen hebt
niet voor de dood maar om te leven.

Christus, wees ons nabij en ontferm U over ons.

Koor: Christe eleison ! / Christus, ontferm U !

***Allen:* Christe eleison ! / Christus, ontferm U !**

L. Dat wij ons leven op zekerheden willen bouwen
en niet bedacht zijn op het broze geheim dat elke mens is;
dat wij daarom blijven zoeken naar een uitweg,
met tranen die niet te stelpen zijn en verdriet zo diep als de zee.

Dat belijden wij, Heer God, die ons geschapen hebt
niet voor de dood maar om te leven.

Heer, wees ons nabij en ontferm U over ons.

Koor: Christe eleison ! / Christus, ontferm U !

***Allen:* Christe eleison ! / Christus, ontferm U !**

V. Moge de goede God ons zijn nabijheid laten ervaren,
zich over ons ontfermen
en ons blijven dragen op de weg die leidt naar eeuwig leven.

Openingsgebed

1.6.1

Maken we het even stil, om te kunnen bidden tot de Heer ... (*even stilte*)

God, Schepper van ons allen, wij houden zoveel van N.
en nu staan wij hier met zoveel verdriet omdat hij/zij gestorven is.
Wij vragen U: neem hem/haar op bij U en schenk hem/haar daar Licht en Leven.
En laat ook ons niet in de steek, in onze droefheid en onze pijn.
Blijf voor ons een bron van hoop. Leer ons weer vertrouwen in het leven.
Dat vragen wij U door Jezus Christus, uw Zoon en onze Heer. Amen.

Openingsgebed

1.6.2

Maken we het even stil, om te kunnen bidden tot de Heer ... (*even stilte*)

Heer God, in ons hart vechten verdriet en dankbaarheid met elkaar:
verdriet om het heengaan, dankbaarheid voor al het goede dat geweest is ...
Met dat dubbel gevoel staan wij nu voor U, God.
Wij mensen, zoeken een houvast, Iemand die ons nooit in de steek laat.
Wilt Gij die houvast voor ons zijn?
Wij mensen, levend tussen geboorte en dood,
hebben een grenzeloos verlangen om te leven.
Wilt Gij ons dat grenzeloze leven beloven?
Wij rekenen op U, God, vandaag en alle dagen van ons leven. Amen.

Openingsgebed

1.6.3

Maken we het even stil, om te kunnen bidden tot de Heer ... (*even stilte*)

God, Schepper van ons allen, wij hebben U dikwijls gezegd dat N. ziek was,
wij hebben U gevraagd hem/haar in het oog te houden
en Uw hand op zijn/haar schouders te leggen in al zijn/haar angst en pijn.
Vandaag vragen wij U: neem hem/haar op bij U,
daar waar geen pijn en angst meer zijn.
Laat ook ons niet in de steek, blijf voor ons allen een bron van hoop.
Door Jezus, uw Zoon en onze Heer. Amen.

Openingsgebed

1.6.4

Maken we het even stil, om te kunnen bidden tot de Heer ... (*even stilte*)

Heer, onze God, afscheid nemen doet pijn.

We blijven achter met de herinnering aan zoveel goede dingen uit het leven van N.

We zoeken steun en kracht bij elkaar maar ook bij U, God, Vader van de mensen.

Voltooi nu wat Gij begonnen zijt

opdat dit leven van uw eeuwige liefde vervuld mag worden. Amen.

Openingsgebed

1.6.5

Maken we het even stil, om te kunnen bidden tot de Heer ... (*even stilte*)

Heer onze God, met het oog op geluk leven en werken wij.

Hoop doet ons uitzien naar de dag van morgen.

Met een hart dat liefheeft en naar liefde verlangt

leren wij mens zijn en worden wij onmisbaar voor elkaar.

Zo is N. voor ons geworden, enig en onvervangbaar.

Wij bidden U, God, nu N. niet meer bij ons is:

neem hem/haar op in uw liefde, laat hem/haar wonen in uw huis.

En leer ons leven met deze leemte en dit gemis.

Schenk ons genoeg geloof om verder te kunnen,

en iets van de kracht van Jezus, uw Zoon en onze Heer. Amen.

Openingsgebed

1.6.6

Maken we het even stil, om te kunnen bidden tot de Heer ... (*even stilte*)

Heer, Gij zijt één en al liefde en trouw. Van U komt het licht dat ons leven leidt.

Uw Zoon heeft alles met ons gedeeld wat menselijk is:

vreugde en pijn, lief en leed, leven en dood.

Laat ons dan ook iets vermoeden van zijn opstanding.

Moge zijn verrijzenis de onze worden.

Open nu reeds ons hart voor uw leven dat doorschemert
dwars doorheen verdriet en leed, strijd en storm. Amen.

Openingsgebed

1.6.7

Maken we het even stil, om te kunnen bidden tot de Heer ... (*even stilte*)

Heer onze God, de naam van elke mens staat gegrift in de palm van uw hand.

Wij vertrouwen U onze lieve overledene N. toe.

Help ons geloven dat wij over de dood heen in liefde met elkaar verbonden blijven, dankzij Jezus, uw Zoon, onze Heer, die Gij uit de dood hebt opgewekt omdat Gij trouw blijft aan de liefde, vandaag en alle dagen tot in eeuwigheid. Amen.

Openingsgebed

1.6.8

Maken we het even stil, om te kunnen bidden tot de Heer ... (*even stilte*)

God, verslagen en vol van verdriet richten wij ons tot U.

Wees hier aanwezig nu wij zoeken naar warmte voor onze kou, schouders om op te steunen, een hand die ons troost.

We vragen U: neem N. bij de hand, nu wij hem/haar moeten loslaten.

Dit vragen wij U omwille van Jezus, uw Zoon en onze Heer.

Openingsgebed (*naar een gebed van Toon Hermans*)

1.6.9

Maken we het even stil, om te kunnen bidden tot de Heer ... (*even stilte*)

Heer, midden in ons verdriet kunnen we voelen dat U onze God bent.

Als we zoveel tranen hebben geschreid, als we een lieve medemens hebben verloren, als we stil en verslagen zwijgend naast elkaar zitten, dan voelen we in de stilte Uw hand.

We mogen uw hand vasthouden, Heer,

en U doet ons weten dat U ons bijstaat en dat er méér is dan dit leven.

Daar willen we U voor danken, vandaag en alle dagen van ons leven. Amen.

Openingsgebed

1.6.10

Maken we het even stil, om te kunnen bidden tot de Heer ... *(even stilte)*

Heer, Gij die onze God wilt zijn, Gij die de dood niet hebt geschuwd,
ken onze overledene bij zijn naam, neem hem op in uw vrede.
We bidden, God, dat U tot ons spreken zal in deze woorden hier, dit uur.
'Ik zal er zijn' is uw Naam: doe wat Gij hebt gezegd!
Verloochen niet het werk van uw handen, deze mens, die Gij hebt gemaakt.
Wij kunnen niet geloven dat alles wat z/hij voor ons betekend heeft
verloren voorgoed voorbij zou zijn.
Wij verenigen ons met het geloof waarmee z/hij zichzelf aan U heeft vastgehouden,
ten einde toe, aan U, zijn God, onze God,
die voor ons leeft dit uur en alle dagen tot in eeuwigheid.

Openingsgebed

1.6.11

Maken we het even stil, om te kunnen bidden tot de Heer ... *(even stilte)*

Wij kunnen het nog niet bevatten, God, dat N. er niet meer is
en dat wij afscheid moeten nemen.
Toch willen wij U danken, God, voor alle tijd die wij met N. beleefden;
wij danken U voor wie z/hij was.
Herinner U zijn/haar naam opdat z/hij leven mag bij U en ook bij ons, voorbij de tijd.
Wij proberen te geloven dat de dood niet het laatste woord heeft,
want dat laatste woord bent U, altijd. Amen.

Openingsgebed

1.6.12

Maken we het even stil, om te kunnen bidden tot de Heer ... *(even stilte)*

Opdat wij niet verstrikt raken in onoplosbare vragen,
bidden wij om een woord van bemoediging.
Opdat wij niet verdwalen op wegen zonder uitzicht,
bidden wij om vertrouwen in de toekomst.
Opdat de twijfel ons niet zal overweldigen,
bidden wij om licht op ieders levensweg.
De dood heeft niet het laatste woord!
Moge dit mensenleven, moge N. bewaard blijven voor altijd. Amen.

Openingsgebed (voor iemand die veel pijn heeft gekend) **1.6.13**

Maken we het even stil, om te kunnen bidden tot de Heer ... *(even stilte)*

Gij, ondoorgrondelijk Geheim,
Gij roept ieder mens tot leven en bestemt hem voor het geluk.
Wij begrijpen niet waarom deze mens zoveel pijn en lijden moest dragen.
Hoe graag hadden wij N. een andere weg gegund.
Nu is z/hij in uw vrede: zo hopen en vertrouwen wij!
Wij vragen U: dat z/hij geborgen mag zijn bij U,
liefdevol gedragen en geheeld voor altijd. Amen.

Openingsgebed (voor iemand die vaak naar de kerk kwam) **1.6.14**

Maken we het even stil, om te kunnen bidden tot de Heer ... *(even stilte)*

Heer God, we komen hier vandaag samen om afscheid te nemen van N.
Hij/zij was thuis in deze kerk, in dit huis dat aan U is gewijd.
Geef hem/haar nu een nieuwe thuis in uw grote Vaderhuis, dat vragen wij U,
vanuit ons vertrouwen op Jezus Christus, uw Zoon en onze Heer. Amen.

Openingsgebed (voor een kind) **1.6.15**

Maken we het even stil, om te kunnen bidden tot de Heer ... *(even stilte)*

Onnoembare en toch Nabije God,
Vader van alle leven, Moeder van elk mensenkind,
in deze dagen en op dit uur hebben wij woorden te weinig, maar vragen te veel.
Waarom toch is zo 'n blij leven, dat Gijzelf geschapen hebt,
zo plots en snel weer heengegaan?
Al begrijpen we U niet, toch richten wij ons tot U.
Druk Gij nu N. aan Uw hart. Wees Gij nu als een Moeder en als een Vader voor N.
Laat N. ook aan ons blijven denken en in engelengeduld met U over ons waken,
nu en in al de broze dagen die ons wachten. Amen.

tweede gedeelte:

WOORDEN VAN GOD woorden van mensen

Inleiding op de woorddienst

2.1

De voorganger leest een korte inleiding op de Woorddienst. Ondertussen gaat de lector het lezingenboek halen, en begeeft zich ermee naar de lezenaar.

Beste mensen, we gaan nu over naar de Woorddienst van deze viering.
We openen de heilige Schrift,
het grote verhaal van mensen die iets van God ervaren hebben
en daar aarzelend over vertellen ...
Mogen die oude goddelijke woorden ons troosten en bemoedigen in onze rouw ...

Ofwel: Waar christenen samenkomen, lezen ze uit de Bijbel.

Zo doen we ook vandaag, bij het afscheid van . . .

Moge Gods Woord ons licht en kracht schenken ...

Eerste lezing

2.2.*

Lector ofwel familielid leest voor uit lezingenboek ...

Indien familielid leest, toont de lector waar de tekst staat in het boek ...

Na de lezing blijft het boek liggen op de lezenaar ...

Tussenzang

2.3

Na de lezing zingt het koor een tussenzang (in Mechelen kondigt de lector het nummer van het lied aan).

Naar het einde van het lied toe, verplaatst de voorganger zich naar de lezenaar van de lector.

Hij legt het lezingenboek open op de tekst van de evangelielezing.

Evangelie

2.4.*

* *Inleidende dialoog (is in het lezingen boek ingevoegd voor elke evangelietekst)*

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw Geest !**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens . . .

A. **Lof zij U, Christus !** *Allen staan recht*

* *De voorganger leest het evangelie uit het lezingenboek.*

* *Daar we met een lezingenboek werken, voegen we ook opnieuw een gezongen acclamatie toe, waarbij de voorganger het boek sluit en omhoog steekt:*

ZJ 7a: “Gij hebt woorden van eeuwig leven. Tot wie zouden wij anders gaan?”

Na de acclamatie geeft de voorganger het boek aan de lector, die het terug naar de daartoe voorziene plaats brengt ... De voorganger blijft staan aan de lezenaar van de lector ...

Homilie

2.5

* *De voorganger spreekt de homilie uit vanaf de lezenaar van de lector.*

Na de homilie gaat hij terug naar zijn eigen lezenaar.

(indien iemand van de familie het leven van de overledene wil beschrijven, kan dit gebeuren als ‘eerste deel van de homilie’, waarna de voorganger als tweede deel een bijbelse duiding toevoegt)

Eerste lezing (voor iemand die graag in het veld of in de tuin werkte ...)

2.2.1

We lezen uit het boek van de Schepping

Gn 2,4b-9a.15

Toen God hemel en aarde maakte,
waren er op aarde nog geen wilde planten en groeide er nog geen enkel veldgewas,
want God had nog geen regen op de aarde laten vallen
en er was nog geen mens om de grond te bebouwen,
om het water uit de aarde omhoog te halen en de aardbodem te bevoeien.
Toen boetseerde God de mens uit stof dat Hij van de aarde nam,
en Hij blies hem de levensadem in de neus: zo werd de mens een levend wezen.
Daarna legde God een tuin aan in Eden, ergens in het oosten,
en daarin plaatste Hij de mens die Hij geboetseerd had.
God liet uit de grond allerlei bomen opschieten,
aanlokkelijk om te zien en heerlijk om van te eten. (...)
Toen bracht God de mens in de tuin van Eden, om die te bewerken en te beheren.

Eerste lezing

2.2.2

We lezen uit het boek Genesis.

Gn 25,8-11a

Abraham gaf de geest en stierf in gezegende ouderdom, oud en verzadigd van jaren,
en hij werd met zijn voorvaderen verenigd.
Zijn zonen Isaak en Ismaël begroeven hem in de grot van Makpela,
op de akker van Efron, de zoon van de Hethiet Sochar, ten oosten van Mamre.
Het was de akker die Abraham van de Hethieten gekocht had;
daar zijn Abraham en zijn vrouw Sara begraven.
Na Abrahams dood zegende God zijn zoon Isaak.

Eerste lezing

2.2.3

*Bij een overlijden hoor je al 'ns de vraag: "En waar is God?"
Het bijbelverhaal vertelt ons dat Gods naam, Gods wezen is:
"Ik zal er voor jullie zijn!"*

We lezen uit het boek van de Uittocht.

Exodus 3,13-15

Mozes sprak:

“ Als ik bij de Israëlieten kom en zeg:

‘ De God van jullie voorouders heeft mij gestuurd’
en zij vragen: ‘Hoe heet hij?’ ... wat moet ik dan antwoorden?’ ”

Toen zei God tegen Mozes:

“ Ik ben degene die er altijd is.

Je moet tegen de Israëlieten zeggen:

‘ *Ik-ben-er* heeft mij gestuurd.
Hij is de Heer, de God van jullie voorouders,
de God van Abraham, Isaak en Jakob. ’

Dat blijft voor altijd mijn naam.

Daarmee zullen alle volgende generaties mij aanroepen. ”

Eerste lezing (voor iemand die veel bad)

2.2.4

*Gebed en inzet, bidden en het goede doen... beiden zijn belangrijk voor een christen.
Een oud bijbelverhaal toont ons hoe het gebed van Mozes op de berg
beslissend is voor de uitkomst van de strijd in het dal ...*

We lezen uit het boek van de Uittocht.

Exodus 17,8-13

De Amalekieten vielen de Israëlieten aan in de woestijn.

Mozes zei tegen Jozua:

“ Kies een aantal mannen uit om morgen tegen de Amalekieten te vechten.

Ik zal op de heuveltop gaan staan
met in mijn hand de stok die God me gegeven heeft. ”

Jozua volgde het bevel van Mozes op.

De volgende dag leverde hij slag met de Amalekieten.

Intussen waren Mozes, Aäron en Chur naar de top van de heuvel geklommen.

Steeds als Mozes zijn arm omhoog hield, wonnen de Israëlieten,
maar liet hij zijn arm rusten, dan wonnen de Amalekieten.

Toen hij vermoeid raakte, legden Aäron en Chur een steen neer waarop hij kon zitten;
zij gingen ieder aan een kant van hem staan om zijn armen te ondersteunen.

Zo slaagde Mozes erin tot zonsondergang zijn armen omhoog te houden.

Jozua versloeg het leger van de Amalekieten volledig.

Eerste lezing (*bij het overlijden van een kind*)

2.2.5

Uit het tweede boek van de Makkabeeën.

2 Makk 7, 22-23.27b-28

Toen de moeder haar zonen had zien sterven, sprak ze tot haar laatste kind:

“ Mijn kind, ik heb je negen maanden lang in mijn schoot gedragen
en tot vandaag heb ik gezorgd dat je niets tekort kwam.

Ik heb je op handen gedragen, gevoed en grootgebracht.

En toch vraag ik je: kijk nog één keer naar al wat leeft en geloof van mij:
uit niets is het gemaakt en dat heeft God gedaan.

Zo ben je zelf uit niets gemaakt en ook dat heeft God gedaan.

Ik was bij jou en jij in mij, maar hoe je in mij groeide weet ik niet.

Gevoeld heb ik het wel, maar niet begrepen.

En nu ik je niet meer voel, begrijp ik wél dat Hij die gisteren leven gaf,
het morgen niet zal nemen, omwille van zijn trouw. ”

Eerste lezing

2.2.6

In de lezing beluisteren we een eeuwenoud gebed, waarin de dichter zich afvraagt wat de betekenis is van een mensenleven.

We lezen enkele verzen uit psalm 90.

*Ps 90**

Gij, God, zijt voor ons van geslacht op geslacht een veilige woonplaats geweest.

Nog voor de bergen waren geboren en deze wereld werd voortgebracht,
waart Gij al onze God en Gij zult dat blijven in alle komende eeuwen.

In uw ogen zijn duizend jaren als de dag van gisteren, wég,
als een uur van waken ‘s nachts.

Wij, mensen zijn als het welig tierende gras:

‘s morgens komt het omhoog en bloeit, ‘s avonds is het gemaaid en dood.

Een mensenleven duurt zeventig jaar of, als wij sterk zijn, tachtig.

Het meeste daarvan is moeite en verdriet en opeens is het uit en gaan wij heen.

Leer ons dan zo onze dagen waarderen dat wij er wijze mensen van worden.

Eerste lezing (lofzang op een “sterke vrouw”)

2.2.7

We lezen uit het boek der Spreuken.

*Spr 31,10-31**

Een sterke vrouw, wie zal haar vinden?

Haar waarde gaat die van edelstenen v er te boven.

Het hart van haar man vertrouwt op haar.

Het zal hem aan winst niet ontbreken.

Zij brengt hem geluk, geen ongeluk,
alle dagen van haar leven. (...)

Zij staat op terwijl het nog nacht is
en deelt voedsel uit aan haar gezin. (...)

Zij opent haar mond en spreekt wijsheid:
van haar tong komen lieflijke lessen.

Ze gaat de gangen na van haar gezin
en brengt de dag niet door in leegheid.

Haar kinderen staan op en prijzen haar;
haar man staat op en roemt haar:

“Veel vrouwen hebben zich wakker gedragen,
maar gij overtreft ze allen”.

Bevalligheid is bedrieglijk, schoonheid is vluchtig,
maar een vrouw die de Heer vreest, moet geroemd worden!

Bejubelt haar om de vrucht van haar handen
en roemt haar om haar werken!

Eerste lezing

2.2.8

*Job is een goed mens, die te veel lijden doorstaat. Hij verzet zich dan ook tegen God.
Doch midden in zijn klacht, breekt zijn sterk Godsvertrouwen weer door...*

We lezen uit het boek Job.

Job 19,23-27

Oh! Werden mijn woorden toch maar opgetekend, ergens ingegrift,
met een ijzeren stift in de rots gekerfd

en met zwart lood opgevuld tot blijvend getuigenis!

Want ik weet, ik ben er zeker van: mijn Verdediger, mijn Redder leeft
en op het laatst zal Hij opstaan uit het stof.

En al zullen mijn leden worden afgebroken,
toch is het vanuit dit lichaam dat ik God zal zien.

Ik zal Hem zien, ja, ikz elf!

Met eigen ogen zal ik Hem aanschouwen en Hij zal voor mij geen vreemde zijn.
Hem herkennen doet mijn hart gloeien, diep in mij...

Eerste lezing

2.2.9

Alles in het leven heeft zijn tijd.

Zo is er ook een tijd van geboren worden en een tijd van sterven.

Zo is er een tijd van vreugde en een tijd van verdriet ...

Uit het boek Prediker.

Prediker 3,1-8.11*

Alles heeft zijn uur, alle dingen onder de hemel hebben hun tijd.

Er is een tijd om te baren en een tijd om te sterven,

een tijd om te planten en een tijd om te oogsten,

een tijd om af te breken en een tijd om op te bouwen,

een tijd om te huilen en een tijd om te lachen,

een tijd om te rouwen en een tijd om te dansen.

Er is een tijd om te bewaren en een tijd om weg te doen,

een tijd om stuk te scheuren en een tijd om te herstellen,

een tijd om te zwijgen en een tijd om te spreken.

Al wat God doet is goed op zijn tijd.

God heeft de mens het besef van tijd en duur ingegeven,

maar toch blijft Gods werk van begin tot einde ondoorgrondelijk voor de mens.

Eerste lezing

2.2.10

Waarom moet iemand die rechtvaardig is jong sterven? Waarom? Alle tijden hebben mensen met die vraag geworsteld. De Bijbel, het grote verhaal van mensen die iets van God begrepen hebben, heeft het lef om aarzelend en zoekend het begin van een antwoord te geven... Luisteren we naar de eerste lezing...

Uit het boek Wijsheid.

*Wijsheid 3,1-9**

Het leven van de rechtvaardigen is in Gods hand, geen leed kan hen deren.

In de ogen der mensen lijkt het alsof zij sterven,

hun einde wordt beschouwd als een ramp, hun heengaan als een teloorgang...

maar ze zijn in vrede!

Want al schijnt het de mensen toe dat ze gestraft worden,

toch zal hun goedheid beloond worden met een leven zonder einde.

Wanneer de tijd gekomen is, zullen zij schitteren, ze zullen stralen!

Die op God hopen, zullen zijn trouw ondervinden.

Die God trouw blijven, zullen geborgen zijn in zijn liefde.

Eerste lezing

2.2.11

Behandel je ouders met eerbied!

Uit de Wijsheid van Jezus Sirach.

*Sirach 3,1-16**

Luister, kinderen, naar het oordeel van jullie vader en handel ernaar:
dan worden jullie gered.

Want de Heer heeft aan de vader aanzien gegeven bij zijn kinderen,
en Hij heeft het oordeel van de moeder bindend gemaakt voor haar zonen.

Wie zijn vader hoogacht krijgt vergeving van zijn zonden
en wie zijn moeder eert is als iemand die schatten verzamelt.

Wie zijn vader hoogacht zal vreugde aan zijn kinderen beleven
en als hij bidt, wordt hij verhoord.

Wie zijn vader eert, zal lang leven
en wie luistert naar de Heer geeft zijn moeder aanzien.

Een mens zal zijn ouders als zijn meesters dienen. (...)

Kind, verzorg je ouders als zij oud zijn,
en doe hen geen verdriet, zo lang zij leven.

Ook al is hun verstand verzwakt, je moet het hen niet kwalijk nemen,
en hen niet verachten, jij die nog al je kracht hebt.

Want een goede daad, aan je vader of moeder bewezen, wordt niet vergeten. (...)

Eerste lezing

2.2.12

Nooit zal God een mens vergeten. Onze namen staan in zijn handpalm geschreven.

We lezen uit de profeet Jesaja.

*Jes 49**

Hemelen, juich. Aarde, jubel! Bergen, breek uit in gejuich.

Want de Heer heeft zijn volk bemoedigd en zich over zijn onderdrukten ontfermd.

Sion zei: "De Heer heeft mij verlaten, de Heer is mij vergeten!"

Zal een vrouw soms haar zuigeling vergeten,

zal een moeder zich niet erbarmen over het kind van haar schoot?

En zelfs als die het zouden vergeten, Ik - de Heer - vergeet u nooit!

Kijk, in mijn handpalmen heb Ik u geschreven; gij staat mij voortdurend voor ogen!

Eerste lezing

2.2.13

*Zoals Gods Woord zijn weg op aarde volbrengt en dan naar God terugkeert,
zo gaat het ook met een mens:
we komen van God, we volbrengen onze taak en we keren naar God terug ...*

We lezen uit de profeet Jesaja.

Jes 55,8-12

Zo spreekt de Heer:

“ Mijn gedachten zijn niet uw gedachten en uw wegen zijn niet mijn wegen.
Want zoals de hemel hoger is dan de aarde,
zo gaan ook mijn wegen uw wegen te boven, en mijn gedachten uw gedachten.
Want zoals de regen de sneeuw uit de hemel neerdalen en daarheen pas terugkeren
wanneer zij de aarde hebben gedrenkt, haar hebben bevrucht en met planten bedekt,
wanneer zij zaad hebben gegeven aan de zaaier en brood aan de hongerige,
zo zal het ook gaan met het Woord, dat voortkomt uit mijn mond:
het keert niet vruchteloos naar Mij terug,
maar pas wanneer het heeft gedaan wat Mij behaagt
en alles heeft volbracht waartoe Ik het heb gezonden.
Want in vreugde zult gij vertrekken en in vrede worden thuisgebracht. ”

Eerste lezing

2.2.14

*We mogen klagen en droef zijn.
Als we ook maar steeds de redenen om te hopen blijven zien...*

Uit de Klaagliederen.

Klaagl 3,17-26

Het geluk bleef verre van mij, wat welstand is wist ik niet meer.
Mijn hoop op God blijkt vervlogen, ik leef zonder hoop.
Ik denk aan mijn nood en ellende, dat vergiftigt mijn leven.
Ik blijf er aldoor aan denken, het weegt op mij als een last.
Desondanks prent ik mij in - en dat geeft hoop -:
“ Zonder einde is Gods genade, onuitputtelijk is zijn erbarmen.
Gods grote trouw is iedere morgen weer nieuw.
Ik behoor aan de Heer - zegt mijn hart - Hij blijft mijn hoop! ”
Goed is de Heer voor wie hoopt, voor iedereen die Hem zoekt.
Goed is het in stilte op redding vanwege de Heer te wachten.

Eerste lezing

2.2.20

Hoe erg lijden en pijn ooit kunnen zijn, het laatste woord is er één van hoop en leven!

Uit de brief van Paulus aan de christenen van Rome.

Rom 8,18-19.23-25

Broeders en zusters,

Ik ben ervan overtuigd dat het lijden van deze tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid, waarvan ons de openbaring te wachten staat.

Ook de schepping verlangt vurig naar de openbaarmaking van de kinderen van God.

En niet alleen de schepping, doch ook wijzelf,

die de eerste gaven van de Geest toch al hebben ontvangen,

wij zuchten over ons eigen lot,

zolang wij nog wachten op onze aanneming tot kinderen,

op de verlossing van ons lichaam.

In deze hoop ligt onze redding.

Waarom nog spreken van ‘hopen’, als men het voorwerp van zijn hoop al ziet?

Wie kijkt nog uit naar wat hij reeds ziet?

Omdat onze hoop gericht is op onzichtbare dingen,

moet onze verwachting gepaard gaan met standvastigheid.

Eerste lezing

2.2.21

*Als God onze houvast is tijdens ons leven,
zou Hij dat dan ook niet blijven in het sterven ? ...*

Uit de brief van Paulus aan de christenen van Rome.

Rom 14,7-9

Broeders en zusters,

niemand van ons leeft voor zichzelf alleen,

niemand sterft voor zichzelf alleen.

Zolang wij leven, leven wij voor de Heer,

en sterven wij, dan sterven wij voor de Heer.

Of wij leven of sterven, Hem behoren wij toe.

Daarvoor is Christus gestorven en weer levend geworden:

om Heer te zijn over doden en levenden.

Eerste lezing

2.2.22

De liefde is het voornaamste in een mensenleven.

We lezen uit Paulus' hooglied van de Liefde.

*1 Kor 13**

De liefde is geduldig en vriendelijk.

De liefde is niet afgunstig, zij praat niet, zij verbeeldt zich niets.

Ze gedraagt zich niet onfatsoenlijk, zij zoekt zichzelf niet,
zij laat zich niet kwaad maken en rekent het kwade niet aan.

Zij verheugt zich niet over onrecht, maar vindt haar vreugde in de waarheid.

Alles verdraagt zij, alles gelooft zij, alles hoopt zij, alles verduurt zij.

De liefde vergaat nooit.

Nu nog zien wij in spiegelbeelden, onduidelijk,
maar eenmaal staan wij oog in oog met God.

Nu weet ik nog niet de helft,
maar eenmaal zal ik alles weten zoals God alles weet van mij.

Geloof, hoop en liefde zullen blijven, alle drie, maar de liefde is het voornaamste.

Eerste lezing

2.2.23

Als er geen verrijzenis bestaat, is ons geloof waardeloos !

Uit de eerste brief van Paulus aan de christenen van Korinte.

*1 Kor 15,12-20**

Broeders en zusters,

als wij verkondigen dat Christus uit de doden is opgestaan,
hoe kunnen dan sommigen onder u beweren
dat er geen opstanding van de doden bestaat?

Als er geen opstanding van de doden bestaat, is ook Christus niet verrezen.

En als Christus niet verrezen is,

is onze prediking zonder inhoud en uw geloof eveneens.

Dan zijn ook zij, die in Christus ontslapen zijn, verloren.

Indien wij enkel voor dit aardse leven onze hoop op Christus hebben gevestigd,
zijn we de beklagenswaardigste van alle mensen.

Maar zo is het niet!

Christus is opgestaan uit de doden als eersteling van hen die ontslapen zijn!

Eerste lezing

2.2.24

*We kunnen ons een heleboel vragen stellen over het 'hoe' van de verrijzenis.
Doch dat gaat ons voorstellingsvermogen te boven ...*

Uit de eerste brief van de apostel Paulus aan de christenen van Korinte.

1 Kor 15, 35-43

Broeders en zusters, als iemand mij vraagt:

“ Hoe is het leven van degenen die gestorven zijn,
en, als ze blijven leven, met welk lichaam leven zij dan? ”,

dan antwoord ik:

“ Mensen, het is onzinnig vragen te stellen over het hoe. ”

Kijk liever naar het leven in de natuur:

elke zaadkorrel moet eerst sterven, vooraleer hij nieuw leven kan voortbrengen.

Als gij zaad in de aarde werpt,

heeft het nog niet de vorm die het zal krijgen bij het groeien.

Alle levensvormen zijn verschillend van aard.

Het bestaan van een mens is totaal anders dan dat van vogels en vissen.

Zo is er ook een hemels bestaan, dat niet vergeleken kan worden met het aardse.

En zo is het ook bij de dood van elke mens:

in vergankelijkheid werd hij gezaaid om in onvergankelijkheid tot leven te komen.

Wat gezaaid werd in geringheid en zwakte, staat op in heerlijkheid en kracht.

Eerste lezing

2.2.25

God troost ons, zodat wij elkaar kunnen troosten.

Uit de tweede brief van Paulus aan de christenen van Korinte.

2 Kor 1,3-5

Gezegend is God, de Vader van onze Heer Jezus Christus,
de Vader vol ontferming en de God van alle vertroosting.

Hij troost ons in al onze tegenspoed,

zodat wij in staat zijn anderen te troosten in al hun noden,

dankzij die troost die wij van God ontvangen.

Want wij delen volop in het lijden van Christus,

maar door Christus ontvangen wij ook overvloedige vertroosting.

Eerste lezing

2.2.26

Wat wij zien gaat voorbij.

Het eeuwige, dat blijft, kunnen we enkel zien met de ogen van het geloof...

Uit de tweede brief van Paulus aan de christenen van Korinte 2 Kor 4,13-18; 5,1 *

Broeders en zusters, ik spreek omdat ik geloof;
ik spreek omdat ik weet dat God, die Jezus niet in de dood liet,
ook ons allen bij zich zal opnemen.
Daarom raken wij niet ontmoedigd.
Want terwijl het lijkt alsof wij ten onder gaan,
vernieuwt het leven in ons zich van dag tot dag.
Wij gaan dan ook niet af op wat zich afspeelt voor onze ogen,
maar op wat leeft in het verborgene.
Wat wij zien gaat voorbij; het eeuwige dat blijft zien wij niet.
Wij weten toch dat, wanneer ons lichaam als een tent wordt neergehaald,
God ons blijvend onderdak verleent.
Geen mens heeft daarvan durven dromen ...

Eerste lezing

2.2.27

In vergelijking met onze hemelse thuis

is ons leven hier op aarde niet meer dan "een tent"...

Ons aardse leven gaat voorbij, het hemelse duurt eeuwig.

Uit de tweede brief van Paulus aan de christenen van Korinte. 2 Kor 5,1.6-9*

Broeders en zusters, hiervan zijn we overtuigd:
als de tent, die onze aardse woning is, wordt afgebroken,
heeft God voor ons een gebouw gereed in de hemel,
een onvergankelijk, niet door mensenhanden vervaardigd huis.
Daarom houden we altijd goede moed.
Zolang wij nog wonen in ons lichaam, zijn we nog v er af van de Heer:
we leven nog uit geloof, maar we zien Hem niet.
We zouden liever uit ons lichaam verhuizen om te wonen bij de Heer.
Daarom is ons enig doel, waar we ook zijn: leven zoals het de Heer behaagt !

Eerste lezing

2.2.28

*De droefheid van christenen mag nooit compleet zijn,
omdat we geloven in het eeuwig leven.*

Uit de eerste brief van Paulus aan de christenen van Tessalonica.

*1 Tess 4,13-18**

Broeders en zusters,

wij willen u niet in onwetendheid laten over het lot van hen die ontslapen zijn:

gij moogt niet bedroefd zijn zoals de andere mensen, die geen hoop hebben.

Wij geloven immers dat Jezus is gestorven en weer opgestaan;

evenzo zal God hen die in Jezus zijn ontslapen levend met Hem meevoeren. (...)

Troost elkaar met deze woorden!

Eerste lezing

2.2.31

Aan het einde van mens en wereld zal er geen dood meer zijn, enkel licht en leven !

Uit de Openbaring van Johannes.

Apokalyps 21,1-4

Ik, Johannes, zag toen een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.

De eerste hemel en de eerste aarde waren verdwenen en ook de zee bestond niet meer.

Ik zag een nieuw Jeruzalem, een nieuwe heilige stad,

neerdalen vanuit God uit de hemel.

Ze was als bruid getooid, mooi gemaakt voor haar man.

En uit de richting van de troon hoorde ik luid een stem zeggen:

“ Nu heeft God zijn tent onder de mensen opgeslagen!

Hij zal bij hen wonen en zij zullen zijn volk zijn.

God zelf zal bij hen zijn en hij zal elke traan uit hun ogen wissen.

De dood zal er niet meer zijn;

geen rouw, geen weeklacht, geen pijn zal er zijn,

want al het oude is voorbij. ”

Tussenzang

2.3

Jezus toont een eigen weg naar het geluk.

Temidden van alle moeilijkheden belooft Jezus ons Gods nabijheid.

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

A. **Lof zij U, Christus !**

Mt 5,1-12

Toen Jezus al die mensen zag, ging Hij de berg op.

Hij ging zitten en zijn leerlingen kwamen bij Hem.

Toen begon Hij te spreken en leerde hen:

“ Gelukkig de mensen die weten dat ze arm zijn voor God: van hen is zijn Rijk.

Gelukkig de mensen die bedroefd zijn: hen zal Hij troosten.

Gelukkig de mensen die bescheiden zijn: aan hen zal Hij de wereld schenken.

Gelukkig de mensen die hunkeren naar het goede: hun verlangen zal Hij vervullen.

Gelukkig de mensen die barmhartig zijn: hun zal Hij tonen, hoe barmhartig Hij is.

Gelukkig de mensen die oprecht zijn: aan hen zal Hij zich openbaren.

Gelukkig de mensen die vrede willen: hen zal Hij zijn kinderen noemen.

Gelukkig de mensen die omwille van het goede onderdrukt worden:

van hen is zijn Rijk. ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

*Een christen is geroepen
om lichtbron en smaakbrenger te zijn in de samenleving.*

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

A. **Lof zij U, Christus !**

Mt 5,13-16

Toen Jezus al die mensen zag, ging Hij de berg op, en sprak tot hen:

“ U bent het zout voor de aarde.

Als het zout zijn kracht verliest, is er niets om het weer zout te maken.

Het deugt nergens meer voor.

Je kunt het alleen nog maar weggooien op straat,

waar de mensen eroverheen lopen.

U bent het licht voor de wereld.

Een stad die op een berg ligt, kan niet verborgen blijven.

En men steekt geen olielamp aan om haar onder een emmer te zetten,

maar men zet haar op de standaard.

Dan straalt zij licht uit voor allen die in huis zijn.

Zo moet u ook uw licht laten uitstralen voor de mensen.

Dan kunnen zij het goede zien dat u doet,

en zullen zij uw Vader in de hemel eer bewijzen. ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

*Het dagelijks leven brengt heel wat zorgen met zich mee.
Maar onze grootste zorg mag zijn: mee bouwen aan Gods Rijk !*

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

A. **Lof zij U, Christus !**

*Mt 6**

Jezus zegt:

“ Maak je niet bezorgd over wat je zult eten of drinken om in leven te blijven,
en ook niet over de kleding van je lichaam.

Is het leven niet meer dan eten en het lichaam niet meer dan de kleding?

Kijk naar de vogels van de hemel: ze zaaien niet en maaien niet en oogsten niet,
je hemelse Vader voedt ze.

Zijn jullie niet meer waard dan vogels?

En leer van de lelies op het veld, hoe ze groeien. Ze werken niet, ze spinnen niet.

Maar ik zeg jullie: zelfs een koning in vol ornaat gaat niet gekleed als één van hen.

Jullie hemelse Vader weet wel dat je al deze dingen nodig hebt.

Zoek eerst het koninkrijk van God en zijn gerechtigheid,
dan krijg je dat alles erbij. ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

Jezus vat de bijbelse boodschap samen in één zin:

“alles wat je wil dat de mensen voor jou doen, doe dat ook voor hen!”

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

A. **Lof zij U, Christus !**

*Mt 7,12-21**

Jezus sprak:

“ Al wat ge wilt dat de mensen voor u doen, doe dat ook voor hen !

Want dat is waar het om gaat in de Wet en de Profeten.

Ga naar binnen door de nauwe poort.

Want de poort en de weg die naar de ondergang leiden, zijn ruim en breed,
en velen gaan die weg.

Maar de poort en de weg die naar het leven leiden, zijn nauw en smal,
en maar weinigen vinden die weg. (.../...)

Niet iedereen die tegen mij zegt: ‘Heer! Heer!’ komt het hemelse koninkrijk binnen,
maar alleen wie de wil doet van mijn Vader in de hemel. ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

Eenvoudige mensen hebben vaak vlugger door dat het geluk in kleine dingen ligt...

*“Het juk dat Jezus biedt” is de opgave om lief te hebben:
wie echt liefheeft ervaart dat dit een “lichte last” is.*

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

A. **Lof zij U, Christus !**

*Mt 11,25-30**

Jezus nam het woord en sprak:

“ Ik prijs u, Vader, Heer van hemel en aarde,
omdat Gij deze dingen verborgen gehouden hebt voor wijzen en verstandigen,
maar ze hebt geopenbaard aan kinderen.

Ja, Vader, zo heeft het U behaagd. (...)

Kom allen tot Mij die uitgeput zijt en onder lasten gebukt,
en Ik zal u rust en verlichting schenken.

Neem mijn juk op uw schouders en leer van Mij:

Ik ben zachtmoedig en nederig van hart;

en gij zult rust vinden, want mijn juk is zacht en mijn last is licht! ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

Ieder mensenleven kent het kruis.

*Jezus toont ons hoe een mens dapper zijn kruis kan dragen
en doorheen alles trouw blijven aan zijn diepste bezieling ...*

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

A. **Lof zij U, Christus !**

Mt 16,21-25

In die tijd begon Jezus zijn leerlingen duidelijk te maken
dat Hij naar Jeruzalem moest gaan;
dat Hij daar veel zou moeten lijden van de oudsten,
de hogepriesters en schriftgeleerden,
maar dat Hij - na ter dood te zijn gebracht - op de derde dag zou verrijzen.
En daarna zei Hij tot zijn leerlingen:

“ Wie mijn volgeling wil zijn,
moet Mij volgen door zichzelf te verloochenen en zijn kruis op te nemen.
Want wie zijn leven wil redden, zal het verliezen.
Maar wie zijn leven verliest om Mijnentwil, zal het vinden! ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

*Leven volgens Gods droom heeft niet te maken met mooie woorden,
maar met concrete daden.*

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

A. **Lof zij U, Christus !**

Mt 21,28-31a

Jezus vroeg aan de hogepriesters en oudsten van het volk:

“ Wat denkt u hiervan? Iemand had twee zonen.

En hij ging naar de eerste en zei:

‘Jongen, ga vandaag in de wijngaard werken.’

Hij antwoordde: ‘Nee, ik wil niet.’

Maar later bedacht hij zich en ging toch.

Toen ging hij naar de tweede en zei hetzelfde.

Die antwoordde: ‘Goed, heer!’. Maar hij ging niet.

Wie van de twee heeft de wil van de vader gedaan? ”

Ze zeiden: “ De eerste! ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

Zorg dat je gereed bent, op het uur dat God aan je deur klopt...

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

A. **Lof zij U, Christus !**

Mt 24,43-50

Jezus zegt tot zijn leerlingen:

“ Begrijp dit wel:

als de eigenaar van het huis wist op welk uur van de nacht de dief zou komen,
zou hij blijven waken en in zijn huis niet laten inbreken.

Wees ook gij dus ‘gereed’,

want de Mensenzoon komt op het uur waarop gij het niet verwacht.

Wie is dus de trouwe en verstandige knecht,

die de heer over zijn dienstvolk heeft aangesteld om hun op tijd te eten te geven?

Gelukkig die knecht, als de heer bij zijn komst hem daarmee bezig vindt.

Voorwaar, ik zeg u: de heer zal hem aanstellen over heel zijn bezit.

Maar is die knecht slecht en zegt hij bij zichzelf:

mijn heer blijft nog wel een poosje weg,

en begint hij de andere knechten te slaan, en eet en drinkt hij met dronkaards,

dan zal de heer van die knecht komen op een dag waarop hij het niet verwacht

en op een uur dat hij niet kent! ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

*Tijdens ons leven op aarde mogen we werken met de talenten, die we van God krijgen.
Moge God nu ook tot onze lieve overledene zeggen: “Kom binnen in mijn vreugde!”*

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

A. **Lof zij U, Christus !**

Mt 25,14-21

Het is met het koninkrijk der hemelen als met iemand die naar het buitenland ging.

Hij riep zijn knechten bij zich en vertrouwde hun zijn bezit toe.

Aan de één gaf hij vijf talenten, aan een ander twee en aan een derde één.

En hij vertrok naar het buitenland.

Degene die de vijf talenten gekregen had,

ging er meteen mee handelen en verdiende er nog vijf bij. (...)

Na lange tijd kwam de heer van die knechten terug en hield afrekening met hen.

Degene die de vijf talenten gekregen had,

kwam naar voren met nog vijf talenten en zei:

“ Vijf talenten, heer, had u me toevertrouwd.

Kijk, ik heb er nog vijf talenten bij verdiend. ”

Zijn heer zei tegen hem:

“ Uitstekend, goede en trouwe knecht,

in het kleine ben je betrouwbaar geweest, over veel zal ik je aanstellen.

Kom delen in de vreugde van je heer! ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

Alles wat we voor een medemens hebben gedaan, hebben we voor Jezus gedaan!

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

A. **Lof zij U, Christus !**

Mt 27,34-40

Jezus zegt:

“ Wanneer de Mensenzoon terugkomt, zal Hij tot de rechtvaardigen zeggen:

‘ Kom, gezegenden van mijn Vader, neem het koninkrijk in bezit dat vanaf het begin van de schepping voor u klaar ligt.
Want Ik had honger en gij hebt Mij te eten gegeven,
Ik had dorst en gij hebt Mij te drinken gegeven,
Ik was vreemdeling en gij hebt Mij opgenomen,
Ik was naakt en gij hebt Mij gekleed,
Ik was ziek en gij hebt naar Mij omgezien,
Ik zat in de gevangenis en gij kwaamt naar Mij toe . ’

Dan zullen de rechtvaardigen Hem antwoorden:

‘ Heer, wanneer hebben we U hongerig gezien en U te eten gegeven, of dorstig en U te drinken gegeven?
Wanneer hebben we U als vreemdeling gezien en U opgenomen, of naakt en hebben we U gekleed?
Wanneer hebben we U ziek of in de gevangenis gezien en zijn we naar U toegekomen? ’

De Koning zal hun antwoorden:

‘ Ik verzeker jullie,
alles wat ge voor één van deze minste broeders van Mij hebt gedaan, hebt ge voor Mij gedaan. ’ ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

*Een mens op aarde is als een zaaier.
Op een aantal vlakken blijft ons leven vruchteloos...
Doch op andere vlakken mogen we wel rijke vruchten voortbrengen...*

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus.

A. **Lof zij U, Christus !**

Mc 4,3-8

Eens ging een zaaier uit om te zaaien.

Toen hij aan het zaaien was,

viel een gedeelte op de weg en de vogels kwamen het opeten.

Een ander gedeelte viel op de rotsachtige plekken waar het niet veel aarde had.

Het schoot snel op omdat het in ondiepe grond lag.

Maar toen de zon was opgekomen, kreeg het te lijden van de hitte,

zodat het verdorde bij gebrek aan wortel.

Weer een ander gedeelte viel onder de distels

en deze schoten op, zodat het zaad verstikte en geen vrucht opleverde.

Een ander gedeelte tenslotte viel op de goede grond

en doordat het opschoot en zich ontwikkelde leverde het vrucht op

en bracht het dertig-, zestig- en honderdvoudig voort.

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?"

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

Een overlijden kan ons overvallen als een storm: we voelen ons heen en weer geschud.

En waar is God? 't Is soms net alsof Hij slaapt.

Doch Hij is wel degelijk aanwezig, en zegt ook tot ons: "Wees maar niet bang!"

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus.

A. **Lof zij U, Christus !**

Mc 4,35-41 (5,1)

Tegen het vallen van de avond sprak Jezus tot zijn leerlingen:

" Laten we oversteken. "

Zij stuurden het volk weg en namen Jezus mee zoals Hij daar in de boot zat;

andere boten begeleidden Hem.

Er stak een hevige storm op en de golven sloegen over de boot, zodat hij al vol liep.

Intussen lag Jezus aan de achtersteven op het kussen te slapen.

Ze maakten Hem wakker en zeiden Hem:

" Meester, raakt het U niet dat wij vergaan? "

Hij stond op, richtte zich met een dwingend woord tot de wind

en sprak tot het water: " Zwijg, stil! "

De wind ging liggen en het werd volmaakt stil.

Hij sprak tot hen:

" Waarom zijt ge zo bang? Hoe is het mogelijk dat ge nog geen geloof bezit ? "

Zij voelden een groot ontzag en vroegen zich af:

" Wie is Hij toch, dat zelfs wind en water Hem gehoorzamen ? "

(Zij gingen naar de overkant van het meer ...)

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

*Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.***

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?"

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

Bij een overlijden 'zit de wind ons tegen'.

Jezus komt naar ons toe,

doch in onze verwardheid is het niet gemakkelijk om zijn aanwezigheid te herkennen.

Hij zegt: "Vrees niet. Ik ben er voor U, ook in dit uur!"

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus.

A. **Lof zij U, Christus !**

Mc 6,45-51.53

Jezus dwong zijn leerlingen om aan boord te gaan en alvast het meer over te steken.

Hij ging de berg op om te bidden.

Het was al avond toen de boot midden op het meer was, en Jezus alleen aan land.

Hij zag hoe ze zich afbeulden met roeien, want ze hadden de wind tegen,

en tegen het einde van de nacht ging Hij lopend over het meer naar hen toe.

Hij wilde hen voorbijgaan.

Toen ze Hem op het meer zagen lopen, dachten ze dat het een spook was,

en ze begonnen te schreeuwen.

Want allemaal zagen ze Hem en ze raakten in paniek.

Meteen begon Hij met hen te spreken: "Rustig maar, Ik ben er. Wees niet bang."

Hij stapte bij hen in de boot en de wind ging liggen.

Ze staken over en kwamen aan land ...

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?"

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

Kinderen leren ons dat we onszelf niet te gewichtig moeten voordoen...

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus.

A. **Lof zij U, Christus !**

Mc 9,33-37

Op een dag vroeg Jezus aan zijn leerlingen:

“ Waar hebben jullie het onderweg over gehad? ”

Ze zwegen, want ze hadden onderweg ruzie gehad over de vraag wie de grootste was.

Jezus ging zitten en zei:

“ Als iemand de eerste wil zijn, zal hij de laatste van allen zijn
en de dienaar van allen. ”

Hij haalde er een kind bij, zette het in hun midden, sloeg er zijn armen omheen en zei:

“ Wie één van zulke kinderen ontvangt in mijn Naam, ontvangt Mij.

En wie Mij ontvangt, ontvangt niet Mij, maar Hem die Mij gezonden heeft. ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

*Dit evangelieverhaal benadrukt de sterkte van de huwelijksband:
mensen die elkaar trouw blijven “in goede en kwade dagen”.*

*Als Jezus zegt dat “wat God verbonden heeft, geen mens kan scheiden”,
dan mogen we erop vertrouwen dat zelfs de dood deze band niet kan breken,
dat de verbondenheid tussen man en vrouw blijft duren over de dood heen...*

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus.

A. **Lof zij U, Christus !**

*Mc 10**

Jezus zei:

“ Vanaf het begin van de schepping heeft God de mens als man en vrouw geschapen.

Zo staat in de Schrift:

‘ Daarom zal een mens zijn vader en moeder verlaten
en zich hechten aan zijn vrouw, en die twee zullen één zijn. ’

Ze zijn dus niet meer twee, maar één.

Dus: wat God heeft verbonden, moet de mens niet scheiden. ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

Wie veel kan loslaten, zal - ongevraagd en onverhoopt - nog veel meer terugkrijgen !

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus.

A. **Lof zij U, Christus !**

Marcus 10,28-30

Nadat Jezus had gesproken

over hoe moeilijk het is om binnen te gaan in het Rijk van God,

zei Petrus tot Hem:

“ Kijk, wij hebben toch maar alles achtergelaten en zijn U gevolgd. ”

Jezus zei:

“ Ik verzeker jullie, er is niemand die zijn huis, broers, zusters, moeder, vader, kinderen of landerijen heeft achtergelaten omwille van Mij en omwille van de goede boodschap, of hij krijgt nu in deze tijd een honderdvoud aan huizen, broers, zusters, moeders, kinderen en landerijen, vervolgingen inbegrepen, en in de komende wereld eeuwig leven.”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

We kunnen het lijden van onze lieve overledenen naast Jezus' lijdensverhaal leggen:

– er waren goede mensen die zijn/haar kruis hielpen dragen...

– in zijn/haar goedheid bleef hij/zij soms onbegrepen...

– hij/zij kende ook het gevoel van Godsverlatenheid...

– elke mens is “kind van God”: God vergeet geen mens!

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus.

A. **Lof zij U, Christus !**

*Mc 15**

De soldaten brachten Jezus naar buiten om Hem te kruisigen.

Ze dwongen een voorbijganger, Simon van Cyrene,

die van zijn akker kwam, om zijn kruis te dragen.

Ze brachten Hem naar de plaats Golgota (...) en ze kruisigden Hem. (...)

Samen met Jezus kruisigden ze twee bandieten, één rechts en één links van Hem.

De voorbijgangers lasterden Hem en zeiden hoofdschuddend:

“ Ha, jij die de tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt,
red jezelf en kom van het kruis af! ” (...)

Op het negende uur riep Jezus met luide stem:

“ Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten!?” (...)

Toen de Romeinse officier zag dat Jezus op deze manier de geest gaf, zei hij:

“ Inderdaad, die man was de Zoon van God! ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

*Wie het Woord van God hoort en er ook naar handelt bouwt zijn huis op een rots:
zelfs de storm van de dood kan dit huis niet verwoesten.*

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas.

A. **Lof zij U, Christus !**

Lc 6, 47-49

Jezus zegt tot ieder die zijn leerling wil zijn:

“ Ieder die naar Mij toe komt, naar mijn woorden luistert en er ook naar handelt,

Ik zal U duidelijk maken op wie hij gelijkt.

Hij gelijkt op de man die bij het bouwen van zijn huis diep had gegraven
en het fundament had gelegd op de rotsgrond.

Toen de stortvloed kwam, beukte de storm op dat huis,

maar had niet de kracht om het te doen wankelen, omdat het zo goed gebouwd was.

Wie luistert, maar niet doet,

gelijkt op de man die zijn huis op de grond bouwde zonder fundering;

de storm beukte erop en ogenblikkelijk stortte het in

en de verwoesting van dat huis was volkomen! ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

*Gebed en actie, bidden en het goede doen...
voor een christen zijn beide noodzakelijk.*

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas.

A. **Lof zij U, Christus !**

Lc 10,38-42

Onderweg kwam Jezus in een dorp

waar een vrouw, een zekere Marta, hem in haar huis ontving.

Ze had een zuster die Maria heette.

Deze nu was aan de voeten van de Heer gaan zitten en luisterde naar hem.

Maar Marta was druk bezig met het zorgen voor de gasten.

Ze kwam bij Jezus staan en zei:

“ Heer, vindt u het niet erg dat mijn zuster mij alles alleen laat doen?

Zeg haar toch dat ze me moet komen helpen! ”

“ Marta, Marta!” antwoordde de Heer haar.

“ Je loopt maar te zorgen en maakt je druk over zoveel dingen;

toch is er maar één ding echt nodig.

Maria heeft het goede gekozen en dat zal haar niet worden afgenomen.”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

*Jezus roept ons op om waakzaam te zijn,
d.w.z. om op een goede manier om te gaan met wat God ons toevertrouwt.
Wie waakzaam heeft geleefd, wordt door God aan tafel genodigd...*

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas.

A. **Lof zij U, Christus !**

*Lc 12,35-46**

Jezus zegt tot zijn leerlingen:

“ Hou uw lendenen omgord en uw lampen brandend.

Gedraag U als mensen die wachten op de terugkomst van hun heer,
die naar de bruiloft is,

om als hij aankomt en klopt, hem aanstonds open te doen.

Gelukkig de dienaars, die de heer bij zijn komst wakende zal vinden.

Voorwaar, Ik zeg u: Hij zal zich omgorden,

hen aan tafel nodigen en langs hen gaan om te bedienen (...).

Gelukkig de knecht, die bij de thuiskomst van de heer bezig is met zijn taak.

Ik zeg u: de heer zal hem aanstellen over alles wat hij bezit.

Maar zegt die knecht bij zichzelf: mijn heer blijft nog wel een poosje weg,
en begint hij de knechten en dienstmeisjes te slaan,

en gaat hij zich te buiten aan spijs en drank,

dan zal de heer van die knecht komen

op een dag dat hij hem niet verwacht en op een uur dat hij niet kent;

en hij zal hem straffen met het zwaard! ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

Voor iemand die plichtsbewust leefde ...

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas.

A. **Lof zij U, Christus !**

Lc 17,7-10

Jezus zei:

“ Stel, iemand van jullie heeft een knecht die ploegt of het vee hoedt.

Zal hij hem, als hij thuiskomt van het land, zeggen: ‘Kom meteen aan tafel’ ?

Nee, hij zal hem veeleer zeggen:

‘ Maak het eten voor mij klaar, omgord je en bedien me,

en als ik klaar ben met eten en drinken, dan kun jij gaan eten en drinken. ’

Hij bedankt de knecht toch niet omdat hij heeft gedaan wat hem werd opgedragen?

Zo moeten ook jullie zeggen, als je alles hebt gedaan wat je werd opgedragen:

‘ Wij zijn maar gewone knechten; we hebben gedaan wat we moesten doen. ’ ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

Dankbaarheid opent nieuwe perspectieven ...

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas.

A. **Lof zij U, Christus !**

Lc 17,12-19

Toen Jezus op zijn reis een dorp inging, kwamen Hem tien melaatsen tegemoet.

Ze bleven op een afstand staan en riepen luidkeels:

“ Jezus, meester, heb medelijden met ons!”

Toen Hij hen zag, zei Hij tegen hen:

“ Ga u aan de priester laten zien”.

Onderweg werden ze gereinigd.

Eén van hen kwam terug toen hij zag dat hij genezen was,

en met luide stem verheerlijkte hij God.

Hij wierp zich aan Jezus' voeten en bedankte Hem.

Dit was een Samaritaan.

Jezus zei daarop:

“ Er zijn er toch tien gereinigd! Waar blijven de negen anderen?

Is er niemand teruggekomen om God eer te brengen, alleen deze vreemdeling? ”

En Hij zei tegen hem:

“ Sta op en ga weer; uw vertrouwen is uw redding! ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Lucas.

A. **Lof zij U, Christus !**

Lucas 24,13-35

De avond van Pasen waren twee leerlingen op weg naar het dorp Emmaüs.

Ze spraken met elkaar over alles wat voorgevallen was.

Terwijl ze met elkaar in discussie waren, voegde Jezus zelf zich bij hen en liep met hen mee.

Maar hun ogen waren niet bij machte Hem te herkennen.

Hij sprak tot hen: “Waarover lopen jullie zo druk met elkaar te praten?”

Met sombere gezichten bleven ze staan.

Een van hen, die Kleopas heette, gaf Hem ten antwoord:

“ Bent U dan de enige inwoner van Jeruzalem
die niet weet wat daar de afgelopen dagen is gebeurd? ”

“ Wat dan? ” vroeg Hij.

Ze zeiden Hem:

“ Wat er gebeurd is met Jezus van Nazaret.

Hij was een profeet, machtig in woord en daad in de ogen van God en van heel het volk.

Onze hogepriesters en leiders hebben Hem overgeleverd

om Hem ter dood te laten veroordelen, en ze hebben Hem zelfs gekruisigd.

En wij hadden zo gehoopt dat Hij het was die Israël zou verlossen,

maar inmiddels is het al de derde dag sinds dat gebeurd is. (...) ”

Toen zei Hij tot hen:

“ Wat zijn jullie toch onverstandig en traag van begrip
als het gaat om het geloof in alles wat de profeten hebben gezegd!

Moest de Messias niet zo lijden en dan zijn heerlijkheid binnengaan? ”

En Hij legde hun uit wat in heel de Schrift op Hemzelf betrekking had,

te beginnen bij Mozes en alle Profeten.

Toen ze bij het dorp kwamen waar ze moesten zijn, deed Hij alsof Hij verder wilde gaan.

Maar met aandrang vroegen ze:

“ Blijf bij ons, want het is bijna avond en de dag loopt al ten einde. ”

Toen ging Hij mee naar binnen om bij hen te blijven.

Eenmaal met hen aan tafel nam Hij het brood, sprak de zegen uit, brak het en gaf het hun.

Nu gingen hun de ogen open en ze herkenden Hem,

maar meteen was Hij uit hun gezicht verdwenen.

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

“Ik heb geen mens om mij te helpen”...

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes.

A. **Lof zij U, Christus !**

Joh 5,1-9

Jezus was voor één van de Joodse feesten in Jeruzalem.

Bij de Schaapspoort is daar een badinrichting, met vijf zuilengangen.

Daar lag gewoonlijk een groot aantal zieken, blinden, lammen en kreupelen

(... te wachten op het in beweging komen van het water.

De mensen geloofden namelijk dat van tijd tot tijd een engel in het bad neerdaalde en het water in beroering bracht.

Wie dan het eerst na de beweging van het water erin ging, zou genezen worden wat voor kwaal hij ook had.)

Er was ook een man bij die al achtendertig jaar ziek was.

Jezus zag hem liggen,

en omdat Hij begreep dat hij al lang ziek was, sprak Hij hem aan:

“ Wilt ge graag gezond worden? ”

“ Maar Heer ”, zei de zieke,

“ ik heb geen mens om mij in het bad te helpen wanneer het water in beweging komt, en terwijl ik mij erheen sleep is een ander mij voor. ”

Daarop zei Jezus: “ Sta op... en loop! ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

*Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.***

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

Als mensen durven delen en geven, gebeurt het wonder ...

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes.

A. **Lof zij U, Christus !**

Joh 6,5-13

Jezus keek om zich heen

en toen hij zag dat er een grote menigte naar hem toe kwam, zei hij tegen Filippus:

“ Waar kunnen we brood kopen voor deze mensen? ” (...)

Filippus antwoordde:

“ Voor tweehonderd zilverstukken brood is nog te weinig om ieder zelfs maar een klein stukje te geven! ”

Andreas, een van de leerlingen, de broer van Simon Petrus, zei tegen Jezus:

“ Hier is een jongen met vijf gerstebroden en twee vissen.

Maar wat betekent dat voor zoveel mensen? ”

“ Laat de mensen gaan zitten,” zei Jezus.

Er was veel gras daar en de mensen gingen zitten;

er waren ongeveer vijfduizend mannen.

Jezus nam de broden, bracht dank aan God

en deelde ervan uit aan de mensen die daar zaten.

Hetzelfde deed hij met de vissen, en ze kregen zoveel als ze wilden.

Toen iedereen genoeg had, zei hij tegen zijn leerlingen:

“ Haal de brokken op die over zijn; er mag niets verloren gaan.”

Zij haalden ze op en vulden twaalf manden

met wat van de vijf gerstebroden overgebleven was nadat men gegeten had.

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

Een mens is als een graankorrel: slechts door te sterven komen er vruchten...

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes.

A. **Lof zij U, Christus !**

Joh 6, 24-26

Jezus zegde tot zijn leerlingen (en zegt tot ons vandaag):

“ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg U:

als de graankorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft hij alleen:

maar als hij sterft, brengt hij veel vrucht voort.

Wie zijn leven krampachtig vasthoudt, verliest het..

Maar wie zijn leven in deze wereld geeft, zal het eeuwig leven vinden.

Wil iemand Mij dienen, dan moet hij Mij volgen.

Waar Ik ben, daar zal ook mijn dienaar zijn.

Als iemand Mij dient, dan zal de Vader hem eren. ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

*Bij een overlijden ligt het ook op onze lippen:
“ God, als Gij er waart geweest, zou deze mens niet gestorven zijn. ”
Doch God IS er: Hij weent met ons mee én Hij belooft eeuwig leven.*

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes.

A. **Lof zij U, Christus !**

*Joh 11**

Er was iemand ziek, een zekere Lazarus.

Zijn zussen, Marta en Maria, stuurden Jezus de boodschap:

“ Heer, die Gij liefhebt, is ziek. ”

Jezus bleef nog twee dagen ter plaatse, en toen ging Hij erheen.

Bij zijn aankomst bevond Jezus dat Lazarus al vier dagen in het graf lag.

Zodra Marta hoorde dat Jezus op komst was, ging zij naar Hem toe.

Ze zei:

“ Heer, als Gij hier waart geweest zou mijn broer niet gestorven zijn.

Maar zelfs nu weet ik dat, wat Gij ook aan God vraagt, God het U zal geven. ”

Jezus zei tot haar: “ Uw broer zal verrijzen. ”

Marta antwoordde:

“ Ik weet dat hij zal verrijzen bij de verrijzenis op de laatste dag. ”

Jezus zei haar:

“ Ik ben de verrijzenis en het leven.

Wie in Mij gelooft zal leven, ook al is hij gestorven,

en ieder die leeft in geloof in Mij, zal in eeuwigheid niet sterven. ” (...)

Toen ging ook Maria naar Jezus toe. En ook zij zegde:

“ Heer, als Gij hier waart geweest, zou mijn broer niet gestorven zijn. ”

Toen Jezus haar zag wenen, doorliep Hem een huivering

en diep ontroerd sprak Hij: “ Waar hebt ge hem neergelegd? ”

Ze zeiden Hem: “ Kom en zie, Heer. ”

Jezus begon te wenen, zodat de Joden zeiden: “Zie eens hoe Hij van hem hield. ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

*Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.***

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

Waar onze overledene is heengegaan, kunnen wij hem/haar nu niet volgen.

Doch eens zullen we terug samenzijn.

Ondertussen blijft de opdracht: elkaar liefhebben!

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes.

A. **Lof zij U, Christus !**

Joh 13,33-36

Op het laatste avondmaal zei Jezus:

“ Kinderen, nog maar kort zal Ik bij jullie zijn.

Dan zullen jullie Mij zoeken, maar:

waar Ik heenga, daar kunnen jullie nog niet komen.

Ik geef jullie een nieuw gebod: dat je elkaar liefhebt.

Met de liefde die Ik jullie heb togedragen, moeten jullie ook elkaar liefhebben.

Daaraan zal iedereen kunnen zien dat jullie leerlingen van Mij zijn:

als jullie onder elkaar de liefde bewaren. ”

Simon Petrus zei tot Jezus: “ Waar gaat U dan heen, Heer? ”

Jezus antwoordde:

“ Waar Ik heenga, kun je Mij nu nog niet volgen. Later zul je Mij volgen. ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

*Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.***

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

In het Vaderhuis is een plaats voor ieder mens.

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes.

A. **Lof zij U, Christus !**

Joh 14,1-3

Op het laatste avondmaal zei Jezus tot zijn leerlingen:

“ Laat uw hart niet verontrust worden. Gij gelooft in God, gelooft ook in Mij.

In het huis van mijn Vader is er ruimte voor velen.

Ware dit niet zo, dan zou Ik het u hebben gezegd,

want Ik ga heen om een plaats voor u te bereiden.

En als Ik ben heengegaan en een plaats voor u heb bereid,

kom Ik terug om u op te nemen bij Mij, opdat ook gij zult zijn waar Ik ben. ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

Uit Jezus' afscheidswaarden kunnen wij nu ook kracht putten:

** we moeten niet bedroefd zijn, want de breuk is niet definitief;*

** we moeten - naar het voorbeeld van onze overledene -
verder leven in liefde en goedheid;*

** zoals Jezus bij ons aanwezig blijft in zijn Geest ("de Helper"),
zo blijft ook onze overledene bij ons aanwezig.*

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar waarden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes.

A. **Lof zij U, Christus !**

Joh 14,27-28; 15,12-13; 16,5-7

In zijn afscheidswaarden op het Laatste Avondmaal zei Jezus tot zijn leerlingen:

“ Vrede laat Ik u na; mijn vrede geef Ik u.

Laat uw hart niet verontrust of kleinmoedig waarden.

Ik ga heen, maar Ik keer tot u terug.

Als gij Mij zoudt liefhebben, zoudt gij er blij om zijn dat Ik naar de Vader ga,
want de Vader is groter dan Ik! (...)

Dit is mijn gebod, dat gij elkaar liefhebt, zoals Ik u heb liefgehad.

Geen groter liefde kan iemand hebben dan deze,

dat hij zijn leven geeft voor zijn vrienden. (...)

Nu ga ik naar Hem die Mij gezonden heeft.

Daarom is uw hart vol droefheid.

Toch is het goed dat Ik heenga;

want als Ik niet heenga, zal de Helper niet tot u komen.

Nu ik wel ga, zal Ik Hem tot u zenden. ”

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

*Gezongen acclamatie: **Gij hebt waarden van eeuwig leven.***

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?"

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

*Zoals Jezus, was onze overledene niet alleen in zijn lijden:
goede mensen omringden hem/haar...*

Zoals Jezus, mag onze overledene zeggen: “Het is volbracht”...

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes.

A. **Lof zij U, Christus !**

*Joh 19**

Jezus droeg zelf zijn kruis en ging de stad uit,
naar de plaats die Golgota wordt genoemd (...)

Daar werd hij gekruisigd (...)

Op het bordje dat op het kruis werd aangebracht, had Pilatus laten schrijven:

“ Jezus van Nazaret, koning van de Joden. ” (...)

Bij Jezus' kruis stonden zijn moeder en nog enkele andere vrouwen. (...)

Jezus zei: “ Het is volbracht. ”

Daarop boog Hij het hoofd en gaf de geest.

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.**

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

Na Jezus' kruisdood volgt het bericht van zijn verrijzenis.

De verrezen Heer zegt ook tot ons vandaag:

“Waarom schreit ge? Uw overledene leeft verder bij God”...

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes.

A. **Lof zij U, Christus !**

Joh 19,25.30; 20,11-16

Bij Jezus' kruis stonden zijn moeder, de zuster van zijn moeder,

Maria de vrouw van Klopas en Maria Magdalena. (...)

Toen Jezus van de zure wijn genomen had, zei Hij: “Het is volbracht!”

Daarop boog Hij het hoofd en gaf zijn geest aan God terug. (...)

Op de eerste dag van de week, stond Maria buiten bij het graf te schreien.

Al schreiend boog ze zich naar het graf toe

en zag op de plaats waar Jezus' lichaam gelegen had,

twee in het wit geklede engelen zitten,

een aan het hoofdeinde en een aan het voeteneinde.

Zij spraken haar aan: “ Vrouw, waarom schreit ge? ”

Zij antwoordde:

“ Ze hebben mijn Heer weggenomen

en ik weet niet waar zij Hem hebben neergelegd. ”

Toen zij dit gezegd had, keerde zij zich om en zag Jezus staan,
maar zonder te weten dat het Jezus was.

Jezus zei tot haar: “ Vrouw, waarom schreit ge? Wie zoekt ge? ”

In de mening dat het de tuinman was, vroeg zij:

“ Heer, mocht gij Hem hebben weggebracht,

zeg mij dan waar ge Hem hebt neergelegd, zodat ik Hem kan weghalen. ”

Daarop zei Jezus tot haar: “ Maria! ”

Zij keerde zich en zei tot Hem: “Rabboeni!”, “Ieraar!”.

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

*Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.***

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

*Als een mens jong is, neemt hij zelf zijn leven in handen.
Als we oud of ziek worden, moeten we een stuk van die vrijheid prijsgeven...
De enige vraag die Jezus onze overledene stelt is: "Houdt ge van Mij?".
Hij/zij mag antwoorden: "Heer, gij weet dat ik U bemin"...*

V. De Heer zij met U !

A. **En met uw geest.**

V. (Laten we opstaan om te luisteren naar woorden)

uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes.

A. **Lof zij U, Christus !**

*Joh 21**

Jezus wandelde met Petrus langs de oever van het meer
en Jezus vroeg hem tot driemaal toe:

“ Petrus, zoon van Johannes, hebt gij Mij lief? ”

En Petrus antwoordde:

“ Heer, Gij weet alles. Gij weet dat ik U bemin. ”

Daarop zei Jezus hem:

“ Voorwaar, Ik zeg U.

Toen ge jong waart, deedt ge zelf uw gordel om en ging waarheen ge wilde,
maar wanneer ge oud zult zijn, zult ge uw handen uitstrekken,
een ander zal U omgorden en u brengen waarheen ge niet wilt. ”

Hiermee zinspeelde Jezus op Petrus' dood.

En na deze woorden zei Jezus nog: “Volg Mij!”.

De voorganger sluit het boek en heft het omhoog...

*Gezongen acclamatie: **Gij hebt woorden van eeuwig leven.***

ZJ 7a

Tot wie zouden wij anders gaan?”

De voorganger geeft het boek aan de lector, die het terug op de staander legt.

V. Laten we ons dan vol vertrouwen richten tot Jezus Christus,
Hij, die de verrijzenis is en het leven.

L. We danken de Heer voor alles wat N. voor ons betekend heeft;
dat we hem/haar zolang bij ons hebben mogen houden.
En we vragen Gods hulp om trouw te zijn aan de waarden,
die N. ons altijd heeft voorgeleefd.

Laten we bidden:

Allen: Wij bidden U, verhoor ons, Heer !

L. We danken de Heer dat N. altijd voor ons gebeden heeft.
En we bidden dan ook nu voor alle intenties van N.,
voor alle vreugde en alle zorgen die hij/zij in de handen van de Heer legde.

Laten we bidden:

Allen: Wij bidden U, verhoor ons, Heer !

L. We danken de Heer voor allen, die N.. met liefde en zorgen hebben omringd:
familie, vrienden, het ziekenhuispersoneel.
En we vragen Hem dat Hij hen allen
blijvend de kracht schenkt om van mensen te houden.

Laten we bidden:

Allen: Wij bidden U, verhoor ons, Heer !

(in de paastijd kan ook deze voorbede nog gelezen worden:)

L. We danken de Heer voor de vreugdevolle boodschap van Pasen.
En we vragen Hem om meer geloof:
dat de Paasboodschap ons mag troosten en helpen om opnieuw op weg te gaan.

Laten we bidden:

Allen: Wij bidden U, verhoor ons, Heer !

V. Heer onze God, alles wat ons ter harte gaat leggen we in uw handen.
Ontvang N. in uw koninkrijk, door Christus onze Heer.

V. Laten we alles wat in ons hart leeft
nu als een gebed uitspreken tot God, onze Vader.

L. Voor

Dat er niets van zijn/haar leven van goedheid, zachtheid en liefde verloren gaat.

Dat wat hij/zij bewerkt en gedaan heeft ten goede zal komen aan deze wereld.

Dat al wat hem/haar heilig was, geëerbiedigd mag worden

door de mensen die na hem/haar komen.

En dat hij/zij in alles, waarin hij/zij groot is geweest, tot ons mag blijven spreken.

Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Voor, de lieve echtgenote/echtgenoot van

Dat uit de pijn van het afscheid dankbaarheid mag groeien voor alle mooie jaren.

Dat zij/hij op een nieuwe manier mag ervaren dat er “nog altijd is”.

En dat zij/hij bij de kinderen (en kleinkinderen)

troost en nieuwe moed mag vinden.

Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Voor de kinderen (en kleinkinderen) van

Dat in hen mag voortleven,

in hun hart en in hun levensdurf, in hun gedachten en in hun geweten.

Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Voor alle mensen die moeten leven met een lege plaats aan hun zijde.

Dat er steeds mensen zijn die Gods aanwezigheid voelbaar maken.

Dat het geloof in het eeuwig leven hen mag troosten en bemoedigen.

Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

V. Heer God, verhoor onze beden, door Jezus, uw Zoon en onze Heer.

V. In vertrouwen op de Heer, leggen we Hem onze gebeden voor:

L. God van Licht, wij bidden u dankbaar voor N.
voor de vreugde die hij/zij ons bracht,
voor de dankbaarheid die hij/zij ons toonde,
voor het plezier dat hij/zij met ons beleefde.
Help ons al die goede gaven voor ogen te houden
zodat de wereld er een beetje beter van wordt.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. God van Licht, wij bidden u hoopvol voor de familie:
dat zij elkaar liefdevol mogen dragen in deze moeilijke dagen,
dat het overlijden van N. hen niet blijvend terneerslaat,
maar een bron moge worden van nieuwe energie
voor het goed van elkaar en van de wereld.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. God van Licht, wij bidden u hoopvol
voor de wetenschappers en de artsen:
verlicht hen met Uw Geest om goede geneesmiddelen te vinden.
Voor de verpleegkundigen
en voor allen die zich inzetten voor zieken:
dat zij dagelijks de kracht mogen vinden om een licht te zijn.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. God, wij bidden U om licht voor alle zieken,
maar vooral voor de kinderen die ziek zijn en veel pijn hebben;
voor hen die gebukt gaan onder een verlies,
voor allen voor wie het leven zwaar weegt:
wees voor hen een bron van troost en levensmoed,
en laat mensen op hun weg staan die hen daarbij helpen.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

V. Goede God, verhoor onze beden, omwille van Jezus, uw Zoon en onze Heer.

V. Laten wij ons richten tot God,
die een Vader is voor allen en wil dat wij komen tot het eeuwig leven.

L. Wij bidden U, Heer God, voor N.,
die ons zo nabij en dierbaar was,
en die nu is weggevallen uit deze wereld:
dat er niets van dit mensenleven verloren zal gaan,
dat hij/zij voort mag leven in zijn/haar kinderen,
in hun hart en in hun gedachten.

Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Wij bidden U dat wij, allen die met hem/haar verbonden waren,
ook nu in dit uur van zijn dood
met elkaar verbonden mogen blijven.

Laat ons in die samenhang de belofte herkennen
dat Gij ons zelfs trouw blijft in de dood.

Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Wij bidden U, Heer,
voor onszelf, die door dit sterven worden beproefd:
dat wij worden opgericht uit onze vertwijfeling,
dat wij zonder verbittering ons hart geopend houden
in hoop en verwachting.

Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

V. Want Gij, Heer, blijft een God die van de mensen houdt
en die ons leven wil en niet onze dood.

Laat dit geloof ons dragen, alle dagen van ons leven.

V. Sterven is thuiskomen bij de Vader.
Als wij door de dood gaan zullen wij rusten in vrede,
in de armen van de Algoede God.
Als sterven thuiskomen is,
mogen wij niet wanhopig zijn als iemand sterft.
Wij kunnen elkaar niet verliezen.
Wanneer wij in God geborgen zijn,
dan blijven wij altijd samen in God.
In dit vertrouwen, willen we bidden:

L. Voor onze lieve overledene N.:
dat hij/zij nu ten volle mag leven in Gods liefde en vrede.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Voor de familie van N. :
dat hun pijn mag verzacht worden
door attentievolle medemensen
en dat zij steun en kracht vinden bij elkaar en bij God.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Voor allen die lijden in deze dagen,
voor hen die moedeloos zijn,
voor allen die eenzaam in het leven staan:
dat zij niet in de steek worden gelaten
maar worden bemoedigd om weer hoopvol in het leven te staan.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

V. Verhoor onze beden, Heer,
omwille van Jezus, uw Zoon en onze Heer.

V. Laten we dan nu alles wat in ons hart leeft
als een gebed uitspreken tot God onze Vader.

L. Laten we bidden voor N.,
die in zijn/haar leven zoveel goed gedaan heeft.
Dat zijn/haar voorbeeld ons altijd mag bijblijven.
Dat wij zijn/haar voorbeeld ook mogen navolgen.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Laten we bidden
voor al wie zich met N. verbonden voelt.
Dat zijn/haar diep geloof en vertrouwen in de God van het leven
een dankbare herinnering en een stuwende kracht mag zijn,
vooral in momenten dat het ons minder goed gaat.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Laten we bidden
voor allen die N. hebben verzorgd en geholpen;
en bidden we voor alle mensen
die werken in de verpleging en de bejaardenhulp.
Dat zij steeds de energie mogen vinden
om met hun hele hart mensen nabij te zijn
en dat zij ook waardering mogen ondervinden voor hun werk.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

V. Heer God,
verhoor onze beden,
omwille van Jezus, uw Zoon en onze Heer.

V. Laat ons stil worden en bidden.

L. Heer, als wij vandaag even stil worden, dan denken wij aan onze lieve dode.
Laat ons ervaren dat alle liefde en vriendschap die onder ons gegroeid is
op een nieuwe wijze blijft voortbestaan ...
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Heer, als wij vandaag even stil worden, dan verlangen wij naar een weerzien.
Versterk in ons hart het vertrouwen dat onze lieve overledene verder leeft bij U.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Heer, als wij vandaag even stil worden,
dan denken wij aan allen die hem/haar liefhadden en nu treuren om dit heengaan.
Troost hen en geef hen goede mensen die een eindje met hen mee gaan ...
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Heer, als wij vandaag even stil worden,
dan denken wij aan alle doden van deze wereld.
Wees voor hen allen een trouwe God
en leid hen binnen in de volheid van het leven.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Heer, als wij vandaag even stil worden,
dan denken wij aan de broosheid van ons eigen leven.
Zorg dat wij nooit van uw liefde gescheiden worden.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

V. Want Gij, Heer God, laat ons nooit als wezen achter.
Gij zendt ons uw Geest als Trooster en Helper.
U zij lof en eer in eeuwigheid.

V. Gods Liefde is sterker dan de dood.
Laten wij vol vertrouwen tot Hem bidden.

L. Heer, laat onze dierbare overledene geborgen zijn in uw Liefde,
want Gij zijt toch een God van liefde en trouw.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Geef dat er niets verloren gaat van wat deze mens in ons midden bewerkt heeft
en laat hem/haar nu voluit proeven van het leven in uw Koninkrijk.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Troost de familie van de overledene,
en help hen geloven dat hun dierbare familielid
nu van bij U over hen waakt en voor hen bidt.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Geef ons allen, die hier vandaag samenzijn,
de genade om gelovig door het leven te gaan,
zodat ook ons sterven een ontmoeting zal zijn met U en onze dierbaren.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

V. Want Gij, God, zijt een God van liefde.
Gij zult ons door de dood heen dragen naar de volheid van het leven bij U.
U zij lof en eer in eeuwigheid.

V. Laten we bidden tot de Heer Jezus, die gezegd heeft:

“Kom allen tot Mij, die vermoeid zijt en leed hebt, en Ik zal u troosten!”

Kleinkind: Heer, vergeet opa (oma) niet,
van wie wij zoveel hielden en die ook zoveel van ons hield.
Geef (hem) haar dicht bij U een goede nieuwe thuis !
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

Kleinkind: Heer, vergeet de familie van opa niet,
want we hebben allemaal groot verdriet.
Laat ons troost vinden bij elkaar en bij U !
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

Kleinkind: Heer, vergeet alle mensen niet, die hier nu in de kerk zijn
en die vandaag goed beseffen dat ons leven hier op aarde een einde kent.
Help ons om de dagen, dat we mogen leven, goed te gebruiken.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

V. Want Gij, God, Heer van leven en dood, geeft ons de zekerheid
dat onze lieve overledene verder leeft in uw liefde en bij U geborgen is.
Geef ons de hoop, boven de dood uit,
om ons in leven en sterven aan U toe te vertrouwen, alle dagen van ons leven.

V. Bidden we nu tot de Heer Jezus, die gezegd heeft:
“ Komt allen tot Mij die vermoeid zijt en leed hebt
en Ik zal u troosten! ”

L. Heer, vergeet N. niet,
die zoveel voor ons betekende
en veel te vroeg van ons is heengegaan.
Dat dit (jonge) leven niet vergeefs is geweest,
dat zijn/haar hunker naar geluk
bij U nu ten volle zijn vervulling vindt.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Heer, vergeet de familieleden van N. niet,
voor wie deze slag zo hard aankomt.
Dat het verdriet hen niet totaal overmeestert,
dat zij troost vinden bij elkaar en bij U.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

L. Heer, vergeet ons allen, die hier aanwezig zijn, niet.
Wij beseffen op dit ogenblik meer dan ooit
hoe broos het leven is.
Geef dat wij begrijpend met elkaar omgaan
en overal de liefde en het leven bevorderen.
Laten we bidden:

Allen: **Wij bidden U, verhoor ons, Heer !**

V. Want Gij, God, Heer van leven en dood,
geeft ons de zekerheid
dat N. verder leeft in uw liefde
en bij U geborgen is.
Geef ons de hoop, boven de dood uit,
om ons in leven en sterven aan U toe te vertrouwen,
alle dagen van ons leven.

Offergang**3.1**

Alle aanwezigen mogen naar voor komen. Zo groeten we de overledene. Het gedachtenisprentje wordt uitgedeeld.

Dit gebaar wordt 'offergang' genoemd omdat het ook een uitdrukking mag zijn van onze bereidheid om zelf 'als brood en wijn' te leven voor onze medemensen.

Dit gebaar wordt door de voorganger kort geduid:

We gaan nu over tot de offergang.

We komen nog eenmaal dicht bij onze lieve overledene en brengen hem/haar nog een groet ...

En om hem/haar voor altijd mee te dragen in ons hart, krijgen we een prentje als aandenken mee ...

Tijdens de offergang zingt het koor, speelt het orgel of draait een CD.

V. Jezus zegt: *(Matteüs 5,13-16)*

“ Jullie zijn het licht van de wereld.

Men steekt toch geen lamp aan om ze onder een emmer te zetten.

Neen, men plaatst ze boven op een standaard,
zodat ze licht geeft voor allen die in huis zijn.

Zo zouden jullie moeten zijn: een licht voor het oog van de mensen.

Jullie handelen moet een teken zijn van Gods liefde voor zijn mensen!”

Het licht van de essentiële dingen in het leven

komt niet tot zijn recht als we er over zwijgen.

Laten we de dingen die ons nu ter harte gaan een plaats geven waar ze thuis horen:
bovenop de kandelaar !

L. Bij de eerste kaars danken we om het licht van het leven.

Leven is een wonderbaar geschenk.

Christenen geloven dat God ieder mens heel persoonlijk in het leven roept.

Terwijl de eerste kaars wordt aangestoken, zingen we met het koor:

A. God van leven en licht, maak alles nieuw. Alleluja !

ZJ 11d

L. Een mens wordt pas voluit mens door de goede zorgen van anderen.

Bij de tweede kaars danken we voor allen die N. hebben gevormd en begeleid:
ouders, leerkrachten, opvoeders, vrienden,...

A. God van leven en licht, maak alles nieuw. Alleluja !

L. We steken een kaars aan voor de mooiste momenten uit het leven van N.

Precies die ogenblikken laten ons voelen, tot in onze diepste vezels,
dat het leven goed is,

uit die ervaringen put een mens kracht voor de gewone dagen.

A. God van leven en licht, maak alles nieuw. Alleluja !

L. We willen ook een kaars aansteken voor de moeilijke dagen in het leven van N.

Want, hoe diep de nacht ook was, altijd was er ergens een lichtje te bespeuren.

We durven geloven in de kracht van die kleine lichtpunten ...

A. God van leven en licht, maak alles nieuw. Alleluja !

L. Met de vijfde kaars drukken we onze dankbaarheid uit

voor alles wat N. voor anderen heeft betekend.

Op zijn/haar unieke wijze bracht z/hij licht en warmte in het leven van mensen.

A. God van leven en licht, maak alles nieuw. Alleluja !

- L.* De zesde kaars mag branden uit dankbaarheid
voor alle mensen die het leven van N. rijker hebben gemaakt:
zijn/haar familie, zijn/haar vrienden,...
- A. God van leven en licht, maak alles nieuw. Alleluja !**
- L.* De laatste kaars vertelt ons over het licht van het eeuwig leven.
Christenen geloven dat de God, die aan het begin van ons leven stond,
ook aan het einde zal staan
en dat Hij het mensenleven voltooit tot licht en geluk voor eeuwig.
- A. God van leven en licht, maak alles nieuw. Alleluja !**
- V.* We danken U, God, voor het licht dat van deze mens is uitgegaan.
Zo heeft deze mens met zijn/haar leven U verheerlijkt.
Laat hem/haar nu delen in uw licht, voorgoed, in eeuwigheid.
- A. Amen.**

V. Het leven van een mens krijgt kleur vanuit de waarden die dit leven vullen.
We willen God vandaag danken voor alles wat kleur heeft gegeven
aan het leven van N.

L. De **gele** kleur verwijst naar de **zon** en het licht !
We danken voor alle mooie dagen in het leven van N.
en voor alle mensen die licht hebben gebracht in zijn/haar leven.

We zingen met het koor:

refrein ZJ 941

Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !

L. **Rood** is de kleur van de **liefde**.
We danken voor alle liefde en vriendschap die van N. is uitgegaan
en voor alle liefde en goedheid die N. heeft mogen ontvangen.

We zingen: Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !

L. **Oranje** is de kleur van de **creativiteit**.
Waar mensen creatief zijn en het beste van zichzelf geven,
delen ze in Gods scheppingskracht,
bouwen ze mee aan een wereld naar Gods droom.

We zingen: Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !

L. De **groene** kleur vertelt over de **vruchten** uit het leven van N.
In alles wat z/hij gedaan en verwezenlijkt heeft, blijft z/hij tot ons spreken,
blijft z/hij verder leven in ons midden.

We zingen: Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !

L. **Paars** is de kleur van de **vergeving**.
Slechts als je in dankbaarheid het goede voluit naar waarde schat,
kan je ook van harte vergeving schenken voor wat niet af was.

We zingen: Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !

L. **Blauw** is de kleur van de lucht en de hemel.
Deze kleur nodigt ons uit om naar omhoog te kijken, onze blik te verruimen.
We danken voor het geloof en de inspiratie, die N. hebben bezielde.

We zingen: Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !

L. **Wit** is de kleur van het goddelijke, van het onuitsprekelijke
en ook van het nieuwe begin.
We danken voor ons geloof in de verrijzenis:
het is een lichtpunt in deze donkere dagen ...

We zingen: Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !

V. We danken U, Heer God, voor alles wat kleur heeft gegeven aan het leven van N.
en voor alles wat doorheen deze mens kleur heeft gebracht voor anderen.
U zij lof en eer in eeuwigheid !

- V. We plaatsen hier vooraan een gebroken spiegel.
Vanuit dit symbool willen we dankbaar terugkijken op het leven van N.

Voor het altaar wordt een spiegel geplaatst, die gebroken is, maar waarvan de scherven terug aan elkaar zijn gekleefd ...

- L. Een spiegel is een hulp om méér te zien, om ruimer te kijken.
Pas wanneer je een geliefde hebt verloren,
besef je pas ten volle wat deze mens voor jou betekend heeft.
We kijken dankbaar terug naar het leven van N.
en zien zoveel liefde, vriendschap, inzet en goedheid.
We kijken achterom en zien een rijk gevuld mensenleven ...

We zingen met het koor:

refrein ZJ 933

De dood is ons te machtig, Heer, maak Gij ons krachtig
om het leven door te gaan !

- L. De spiegel is gebroken.
Als een lieve medemens sterft, lijkt het alsof alles stuk valt.
Er is geen spiegel meer om ruimer te kijken: we zien alleen pijn en leed.
De scherven staan symbool voor ons verdriet om het heengaan van N.
Scherven zijn scherp, ze kwetsen: dat is de pijn die we diep vanbinnen voelen.

We zingen: De dood is ons te machtig ...

- L. Maar kijk: de scherven zijn terug aan elkaar gekleefd !
We geloven dat God dit voor ons doet en ons zo over de pijn heen helpt kijken.
De spiegel kan weer dienst doen !
De breuklijnen blijven: zonder N. wordt het nooit meer zoals vroeger.
Maar we hebben weer een spiegel om dieper en ruimer te kijken.
De spiegel helpt ons zien hoe N. met ons op een nieuwe manier verbonden blijft,
hoe z/hij verder met ons mee op weg gaat ...

We zingen: De dood is ons te machtig ...

- V. Heer God, als een mensenleven aan scherven valt, vallen wij in het niets.
Alles staat stil.
Al onze dromen, verwachtingen en plannen wankelen en lijken voorbij.
Als een lieve medemens sterft,
dreigen wij zelf mee onder te gaan in verbittering en wanhoop.
Help ons, Heer, om ruimer en dieper te kijken.
Help ons geloven dat U de scherven lijmt,
dat U uitzicht geeft over de dood en door het verdriet heen.
Door Christus, onze Heer.

V. We leggen hier vooraan een steen,
waarop we de naam van N. hebben geschreven.
Dit symbool nodigt ons uit om dankbaar terug te kijken op dit mensenleven ...

L. De steen is een 'Maas-kei':
zoals de ruwe steen gepolijst is door het water van de rivier,
zo is ook dit mensenleven gepolijst door de stroming van het leven.
Mens worden is een gave, maar ook een opgave, een leven lang !
We zijn dankbaar voor de unieke mens die N. is geweest.

We zingen met het koor:

refrein ZJ 941

Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !

L. De steen staat symbool voor wat N. heeft gedaan en is geweest.
Bram Vermeulen zingt:
“ Ik heb een steen verlegd in een rivier op aarde.
Nu weet ik dat ik nooit zal zijn vergeten,
ik leverde bewijs van mijn bestaan.
Omdat, door het verleggen van die éne steen,
het water nooit dezelfde weg kan gaan. ”...
We zijn dankbaar voor de unieke bijdrage van N. aan een betere wereld.

We zingen: Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !

L. Als Joden hun doden willen eren, leggen ze géén bloemen op het graf.
Ze leggen er kleine stenen op,
stenen op stenen, die weer en wind kunnen doorstaan,
onvergankelijk als de liefde, eeuwig als het geloof.
Zo willen wij ons N. blijvend in dankbaarheid herinneren.

We zingen: Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !

L. Het Paasverhaal vertelt dat de steen van het graf is weggerold.
Als christenen geloven dat de dood niet het laatste woord heeft.
We zijn dankbaar voor het verrijzenisgeloof:
het maakt ons leven de moeite waard om geleefd te worden.

We zingen: Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !

V. Heer Jezus, U bent de hoeksteen én U bent de bouwheer.
Voeg het leven van N. als een steen in de opbouw van uw koninkrijk.
Amen !

V. We brengen kruiken met water aan
en gieten deze uit in een kom bij het overleden lichaam van N.
Water is een rijk symbool.
Het nodigt ons uit om dankbaar terug te kijken op het leven van deze mens ...

L. Het scheppingsverhaal vertelt
hoe de Geest van God als een storm over het water gaat,
hoe God uit het water het droge land laat ontstaan
en hoe Hij de mens daarop als beheerder plaatst ...
We danken U, God, voor het wonder van het leven !

Terwijl de eerste kruik water wordt uitgegoten, zingen we:

refrein ZJ 505

**Zoals een hert verlangt naar stromend water,
zo heeft mijn ziel haar hoop op U gesteld !**

L. God bevrijdt zijn volk uit slavernij en onderdrukking
en laat hen droogvoets door het water van de Rode Zee trekken.
Zo wordt 'water' in de bijbel een teken van Gods verlangen
dat mensen vrij zijn en voluit leven.
We danken U, God, voor uw grote liefde voor de mensen.

De tweede kruik wordt uitgegoten en we zingen:

**Zoals een hert verlangt naar stromend water,
zo heeft mijn ziel haar hoop op U gesteld !**

L. 'Water' doet ons ook denken aan het doopsel.
Vanaf het doopsel reiken ouders hun kinderen het geloof aan
als een meerwaarde voor het leven.
Bij het doopsel schenkt God aan een mens Jezus als tochtgenoot.
We danken U, God, voor het geschenk van ons geloof !

De derde kruik wordt uitgegoten en we zingen:

**Zoals een hert verlangt naar stromend water,
zo heeft mijn ziel haar hoop op U gesteld !**

L. 'Water' verfrist en geeft nieuwe kracht.
Wat gewoon water doet voor het lichaam,
dat doet Jezus voor het hart en de ziel van de mens:
Hij is een Bron van levend water
en wie vanuit Hem leeft
wordt zelf een bron van levend water voor zijn medemensen.
We danken U, God, voor al het goede dat van deze mens is uitgegaan.

De vierde kruik wordt uitgegoten en we zingen:

**Zoals een hert verlangt naar stromend water,
zo heeft mijn ziel haar hoop op U gesteld !**

- L. 'Water' zuivert en reinigt.
Een gelovige weet
dat hij bij God steeds vergeving kan vinden voor zijn tekorten.
We danken U, God, voor uw geduld en barmhartigheid,
voor de steeds nieuwe kansen die Gij aan deze mens hebt geschonken.

De vijfde kruik wordt uitgegoten en we zingen:

**Zoals een hert verlangt naar stromend water,
zo heeft mijn ziel haar hoop op U gesteld !**

- L. 'Water' staat ook symbool voor dreiging.
De kracht van het water kan vernielend werken
en je kan in het water 'kopje onder' gaan ...
Maar het evangelie vertelt hoe Jezus over het water wandelt
en dat - wie in Hem gelooft - hetzelfde kan.
We danken U, God, voor alle keren
dat deze mens bij U kracht en vertrouwen vond
om niet ten onder gaan in de problemen, maar er doorheen te raken.

De zesde kruik wordt uitgegoten en we zingen:

**Zoals een hert verlangt naar stromend water,
zo heeft mijn ziel haar hoop op U gesteld !**

- L. 'Water' is een oer-symbool voor sterven en dood.
Als christenen geloven we in 'de andere oever'.
En die 'overkant' is niet 'iets', maar 'Iemand'.
We danken U, God, voor ons geloof,
dat U onze lieve overledene opwacht met open armen
en dat U zijn/haar leven nu voltooit.

De zevende kruik wordt uitgegoten en we zingen:

**Zoals een hert verlangt naar stromend water,
zo heeft mijn ziel haar hoop op U gesteld !**

- V. Heer God van alle leven,
wij vertrouwen op U !
Wees een bron van levend water voor N., van wie we vandaag afscheid nemen.
Wees een bron van levend water voor ons allen, die rouwen en verdriet hebben.
Dat vragen we U door Christus onze Heer.
- A. **Amen.**

V. Het zaaien, kiemen, groeien en oogsten van het graan is een oeroud symbool van leven en sterven. Ook het evangelie spreekt vaak over “de zaaier” en “de graankorrel”. Wij willen vanuit dit symbool even mijmeren over het leven en sterven van N. en over ons geloof en onze hoop op de verrijzenis.

L. Een graanhalm komt voort uit een graankorrel, gezaaid in de aarde. Een mens komt ter wereld als vrucht van de liefde tussen twee mensen. We danken U, God, voor de ouders van N. en voor alle waarden die ze in de opvoeding hebben meegegeven.

Terwijl de eerste graanhalm wordt aangebracht, zingen we:

Een graankorrel moet durven sterven, slechts dan kan hij vrucht verwerven !

L. Om vrucht te kunnen dragen, moet de graankorrel sterven: pas als hij openbarst, kan hij ontkiemen en vrucht dragen. Leren leven is ook altijd voor een stuk leren sterven aan jezelf: jezelf niet op de eerste plaats zetten, er zijn voor anderen. We danken U, God, voor de groeipijn die ook N. heeft gekend en waardoor z/hij als mens is open gebloed.

Terwijl de tweede graanhalm wordt aangebracht, zingen we: Een graankorrel ...

L. Een graanhalm groeit dankzij het licht van de zon en het voedsel van de aarde. Een mens groeit vooral door het contact met goede mensen. We danken U, God, voor alle vrienden van N. en voor de warme verbondenheid die er tussen hen bestond.

Terwijl de derde graanhalm wordt aangebracht, zingen we: Een graankorrel ...

L. Het graan in de halm staat symbool voor de goede vruchten uit het leven van N. We danken U, God, voor alles wat N. in zijn/haar leven heeft opgebouwd: tastbare dingen, doch evenzeer de dingen die je niet kan pakken, maar die wel waarde hebben in uw ogen.

Terwijl de vierde graanhalm wordt aangebracht, zingen we: Een graankorrel ...

L. Sterven kan je zien als het moment van de oogst. Het lijkt alsof de graanhalmen brutaal worden weggemaaid. Doch in werkelijkheid worden de graankorrels verzameld en dragen ze op hun beurt vrucht. We danken U, God, voor ons geloof in het eeuwig leven. Dat geloof is als een zacht licht in deze droeve dagen van rouw.

Terwijl de vijfde graanhalm wordt aangebracht, zingen we: Een graankorrel ...

Pr. We geloven, goede God, dat N. met de vruchten van zijn/haar leven nu voor U mag verschijnen. We geloven dat U dit leven voltooit en vruchtbaar laat zijn voor ons allen. Want U bent de Heer van de Oogst, onze God, doorheen tijd en eeuwigheid.

V. We plaatsen hier vooraan een ‘boomschijf’.

Dit symbool zet ons aan het mijmeren over het leven en sterven van N.

L. Een mensenleven kan je vergelijken met een boom.

Zoals vanuit een kleine scheut een stevige boom groeit,

die vruchten en schaduw schenkt,

zo groeit een mens van kind tot volwassene

en wordt hij tot iemand die iets betekent voor anderen.

We danken U, God, voor wie N. voor ons is geweest !

We zingen met het koor: **Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !**

L. Van een boomstam zie je normaal alleen de schors:

je ziet niet wat er binnenin zit

en hoe het sap de boom doorstroomt en groeien doet.

Soms kennen we een mens ook enkel van de buitenkant:

we beseffen niet altijd wat voor goeds er in een mens leeft

en hoe God deze mens doet groeien tot wie hij moet zijn.

We danken U, God, voor wat N. ten diepste bezielde,

voor de unieke mens die z/hij was in uw ogen.

We zingen met het koor: **Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !**

L. In de doorsnede van de boom zie je de jaarringen.

Doch niet elke jaarring is even breed.

Zo zijn er in het leven van een mens jaren, dat alles goed gaat,

maar ook moeilijke jaren, vol kommer en kwel.

Toch heeft iedere jaarring zijn plaats en zijn betekenis.

Is dat niet leven? Vreugde en zorgen aan elkaar weven

en er - samen met de mensen die je lief zijn - het beste van maken.

We danken U, God, voor de vreugde én de pijn uit het leven van N.

en voor allen die hem/haar hebben geholpen om er het beste van te maken.

We zingen met het koor: **Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !**

L. Een familie wordt vaak vergeleken met een stamboom.

Als je een mensenleven met een boom vergelijkt
dan vertellen de takken ons over de kinderen en de kleinkinderen.

Zij krijgen - met het sap dat door de takken stroomt -
oneindig veel mee van hun ouders en grootouders.

We danken U, God, voor alles wat N. voor zijn familie heeft betekend;
voor alle waarden die z/hij hen heeft meegegeven.

We zingen met het koor: **Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !**

L. Er is een barst in de boomschijf. Dit vertelt ons over het sterven van N.

De dood breekt zomaar binnen
en vernielt ogenschijnlijk het mooie wat tussen mensen bestaat.

Doch de barst kan de boomschijf niet volledig vernielen.

We danken U, God, voor alle steun die we deze dagen krijgen
om ons verdriet om het heengaan van N. te verwerken.

We zingen met het koor: **Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !**

L. Als een boom wordt afgezaagd, verzamelt het sap zich diep in de wortels.

De volgende lente zal uit de boomstomp een nieuwe twijg ontspruiten.

Zo geloven we dat het leven van N. hier niet eindigt.

We danken U, God, voor ons geloof dat Gij het leven van N. voltooit
en dat z/hij nu verder mag leven in uw eeuwige liefde.

We zingen met het koor: **Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !**

Pr. Goede God, U zij lof en eer in eeuwigheid !

A. **Amen.**

- V. Vanuit het symbool van de zonnebloem willen we nog even mijmeren over het leven, sterven en verrijzen van *N.* ...
- L. Het verhaal van de zonnebloem begint bij een klein pitje, dat in de grond openbreekt en waar een plantje uit groeit, dat almaar groter wordt en bovenaan een knop vormt. Die knop komt open... en er ontvouwt zich een prachtige bloem. Zo gaat het ook met het leven van een mens: we worden geboren en groeien door de lieve zorgen van medemensen. We zijn geroepen om open te staan en iets moois te maken van ons leven. We danken U, God, voor alle mensen die *N.* hebben helpen open bloeien tot de mooie mens, zoals wij hem/haar hebben gekend ...

We zingen met het koor: Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !

- L. De zonnebloem richt zich altijd weer naar de zon ! Ook na nacht of regen, zal de bloem zich steeds weer oriënteren op de warmte en het licht. Dit is ook de roeping van een mens: we mogen zoeken naar wat waarde geeft aan ons leven en ons daarop richten. En als we de juiste richting al eens kwijt raken, krijgen we steeds een nieuwe kans. We danken U, God, voor de waarden waarop *N.* zich heeft afgestemd. We danken U, omdat zij/hij zich oriënteerde op U en op het goede !

We zingen met het koor: Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !

- L. Een zonnebloem blijft niet eeuwig bloeien. Er komt een tijd dat ze verwelkt en sterft. Maar ze laat zaadjes na, waaruit nieuwe bloemen kunnen ontstaan. Zo gaat het ook met het leven van een mens: onze tijd hier op aarde kent een einde. Doch dat einde is niet absoluut: een mens leeft verder in het goede dat hij heeft verricht, een mens leeft verder in de geborgenheid van God ... We danken U, God, voor ons geloof in het eeuwig leven en voor ons geloof in de overmacht van de liefde.

We zingen met het koor: Niets gaat verloren van wat God ons gegeven heeft !

- V. Heer God, laat de zonnebloem, die *N.* voor ons is geweest, nu voluit bloeien bij U, doorheen tijd en eeuwigheid.

Brug met de eucharistie

3.3

- V. Vandaag in deze uitvaartdienst vieren we geen eucharistie.
We verschuiven de eucharistie voor onze dierbare overledene naar de plaats waar ze voluit thuishoort: in onze parochiale weekendviering.
De mis van aanstaande zaterdag/zondag om uur zal heel in het bijzonder ook opgedragen worden voor N.

Onzevader

3.4

De voorganger nodigt de aanwezigen uit het onzevader te bidden.

En laten we dan nu samen bidden tot God, onze Vader, met de woorden die Jezus ons heeft geleerd: ...

Of: Ook in deze droeve dagen willen we God ‘onze Vader’ blijven noemen.
Laten we bidden met Jezus’ woorden: ...

Of: Hoe vaak zou onze lieve overledene tijdens zijn/haar leven wel het ‘onzevader’ gebeden hebben?
Vandaag bidden wij dit gebed heel bijzonder voor hem/haar: ...

Of: We mogen nu samen het ‘onzevader’ bidden.
Het woord ‘onze’ drukt een blijvende verbondenheid uit tussen onze lieve overledene en ons allen.

Na deze uitnodiging bidden we samen het onzevader (met de doxologie):

**Onze Vader, die in de hemelen zijt, geheiligd zij uw Naam,
uw Rijk kome, uw Wil geschiede op aarde als in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood en vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven aan onze schuldenaren
en leid ons niet in bekoring, maar verlos ons van het kwade.
Want van U is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid. Amen.**

Bezinningstekst

3.5.1

“Ten paradijze geleiden je de engelen”

zingen we straks als een wiegelied voor onze lieve overledene ...

Wat hopen we vurig dat jij niet alleen zult zijn aan de andere kant.

Wat hopen we vurig dat engelen bestaan en jou opvangen zoals moeders hun kind.

Wat hopen we vurig dat zij je naar het land zullen dragen van onze mensendromen,
dat daar de anderen zijn die ons zijn voorgegaan.

Wat hopen we vurig dat jij daar wordt bemind,
dat jij daar geluk, licht en liefde mag vinden in alle volheid.

Bezinningstekst: “Afscheid nemen...”

3.5.2

Afscheid nemen is met zachte vingers wat voorbij is dichtdoen
en verpakken in de goede gedachten ter herinnering;

is verwijlen bij een brok leven en stilstaan op de pieken van pijn en vreugde.

Afscheid nemen is met dankbare handen weemoedig meedragen
al wat waarde heeft om niet te vergeten;

... is moeizaam de draden losmaken en uit het spinrag der belevenissen loskomen;
achterlaten, maar niet kunnen vergeten.

Leven is - vanaf de geboorte - voortdurend afscheid nemen.

Loshaken om voort te gaan. Zichzelf verliezen om zichzelf te vinden.

Het risico nemen van de graankorrel om vruchten voort te brengen.

Afscheid nemen is het moeilijkste in het leven. Men leert het nooit.

Gelovigen nemen nooit afscheid van het Leven.

Bezinningstekst: “leven met hoop”

3.5.3

Leven met hoop is ‘s avonds opstappen naar het oosten toe,

de nacht heel zwart tegemoet;

omdat je zeker bent

dat je door de nacht heen het licht in het oosten opnieuw zult ontmoeten.

Leven met hoop

is de ondergaande zon niet achterna lopen uit vrees het licht te verliezen,

maar in zichzelf zoveel licht bezitten

dat de donkerste nacht de bode van de nieuwe morgen wordt.

Bezinningstekst: “Herinneren”

3.5.4

Herinneren is: niet vergeten wat geweest is,
een stuk verleden met je meedragen, mooie dingen vasthouden.

Maar herinneren is nog veel meer.

“Her-inner-en” betekent zoveel als “terug in je opnemen”.

Wat vroeger gebeurd is, draagt leven in zich.

Wanneer je het verleden terug in je opneemt,

wanneer je het verleden je binnenste laat raken,

dan schep je de mogelijkheid dat het oude verhaal opnieuw kan gebeuren.

Zo is herinneren leven-gevend:

VANDAAG uit GISTEREN kracht putten voor MORGEN.

Vrienden, laten we ons N. herinneren.

Laten we elkaar telkens opnieuw zijn/haar verhaal vertellen.

(Laten we blijven vertellen over ... *hier kunnen enkele typische eigenschappen van de overledene worden opgeroepen*)

Laten wij zo VANDAAG uit GISTEREN kracht putten voor MORGEN.

Bezinningstekst: (een lied van Ad den Besten)

3.5.5

Gij hebt, o God, dit broze bestaan gewild,

hebt boven ‘t nameloze mij uitgetild.

Laat mij dan dankbaar leven de volle tijd

geborgen in de bevende zekerheid

dat ik niet uit dit smal en onvast bestand

van mijn bestaan zal vallen... dan in uw hand !

Bezinningstekst:

3.5.6

Pa/ma is er niet meer.

Dag na dag is hij/zij de weg gegaan

van de morgen tot de avond in eenvoud, goedheid

en met een diep besef dat in die kleine dingen van de dag de grote zending lag.

En als het leven eentonig werd of hard en zinloos scheen

is hij/zij doorgedaan met voor te gaan in liefde tot het einde toe.

Zo werd pa/ma “hart” van ons leven en “zin” van ons bestaan,

die - ook over dood en lijden heen -

ook nu nog, dag na dag, met ons de weg blijft gaan.

Bezinningstekst: “de laatste handdruk”

3.5.7

Ik voel nog in mijn hand het laatste drukken van uw handen;
daarin lag nog wat leven, daarin lag reeds de dood.
Daarin lag al de liefde sedert jaren mij gegeven,
die gij, in één handdruk nu voor eeuwig in mij sloot.
Dit was de laatste maal dat uw zo moe verlangde vingers
zich kleefden aan het leven dat uit het uwe was gegroeid,
dat het kloppen van mijn hart zich aan uw hartslag heeft gemeten,
terwijl ik mij, uit alle macht, uw kind heb geweten.

Bezinningstekst: “Ik ben aan de andere kant” naar Augustinus

3.5.8

De dood is niet zo erg: ik ben aan de andere kant.
Ik ben mezelf, jij bent jezelf. Wat we waren voor elkaar, zijn we nog altijd.
Noem me zoals je me steeds genoemd hebt.
Spreek tegen mij zoals weleer, op dezelfde toon, niet plechtig, niet triest.
Lach om wat ons samen heeft doen lachen,
bid, glimlach, denk aan mij, bid met mij.
Spreek mijn naam uit thuis zoals je altijd gedaan hebt,
zonder hem te benadrukken, zonder zweem van droefheid.
Waarom zou ik uit je gedachten zijn? Omdat je me niet meer ziet?
Nee, ik ben niet ver, juist aan de andere kant van de weg. Zie je, alles is goed!
Je zult mijn hart opnieuw ontdekken
en er de tederheid terugvinden, zuiverder dan ooit.
Dus, droog je tranen en ween niet, als je van mij houdt ...

Bezinningstekst: “heb lief en ga door!”

3.5.9

Je zou kunnen huilen omdat ik er niet meer ben,
of je zou blij kunnen zijn omdat ik heb geleefd.
Je zou je ogen kunnen sluiten en verlangen dat ik terug mag komen,
of je kunt je ogen openen en zien naar alles en iedereen die ik achterliet.
Je hart kan leeg zijn omdat je mij niet meer kan zien,
of het kan vol zijn van de liefde die je met me deelde.
Je kunt morgen de rug toekeren en voor gisteren gaan leven,
of je kunt mijn herinneringen bewaren en ze voort laten leven.
Je kunt huilen en je afsluiten, leeg zijn,... of je zou kunnen doen wat ik zou willen:
open je ogen, veeg je tranen af, heb lief en ga door !

Bezinningstekst: weggaan ...

3.5.10

Weggaan is iets anders dan het huis uit sluipen,
zacht de deur dichttrekken achter je bestaan en niet terugkomen.
Als je weggaat, blijf je iemand op wie wordt gewacht.

Dus is weggaan een soort van blijven:
niemand wacht, want je bent er nog,
niemand neemt afscheid, want we zien je terug.

Bezinningstekst *(een tekst van Nel Benschop)*

3.5.11

Je bent niet dood - de Heer heeft je geroepen
bij Hem te wonen in zijn glanzend huis.
Je hoeft geen rust en vrede meer te zoeken,
je hébt ze nu, want je bent veilig thuis.

Je bent niet dood - je mag voor eeuwig leven,
je bent verlost van onvolkomenheid,
van pijn en van verdriet. God zal je geven
een onbegrensd geluk in onbegrensde tijd.

Je bent niet dood - maar ach: ik zal je missen
zoals een mens de meest-geliefde mist.
De jaren van geluk zijn nooit meer uit te wissen,
En ik geloof: God heeft zich niet vergist.

Bezinningstekst

3.5.12

Lieve N.,
Als de lijkdienst is geëindigd en iedereen is weggegaan,
als jouw stoel aan tafel dan voor altijd leeg zal staan,
als jouw jassen niet meer aan de kapstok hangen,
als ik op een stille avond heel erg naar jou zal verlangen,
probeer ik dan toch niet droef te zijn,
want waar jij zal vertoeven is geen angst meer en geen pijn.

Als ik bloemen op jouw graf zal leggen, als jij niets meer tegen mij kan zeggen,
probeer ik dan toch niet droef te zijn,
want waar jij zal vertoeven is geen angst meer en geen pijn.

Eens komt een dag, niemand weet wanneer, waarop ik terug bij jou zal zijn
in dat land waar geen angst is en geen pijn ...

Bezinningstekst (door een jong kleinkind)

3.5.13

Kind: Lieve oma (opa),
ze zeggen dat je dood bent
en dat ik nooit meer met je spelen kan.
Maar hoe kun jij nu dood zijn ?
Ik hou toch van jou en jij hoort toch bij mij !?

Lector: Lief kind,
als ik dood ben wil dat niet zeggen dat ik niet meer van je hou.
De liefde van je oma (opa) zal blijven bestaan, die hoort altijd bij jou !

Kind: Je had toch beloofd bij mij te blijven
en nu ben je doodgegaan.
Je was wel wat ziek en een beetje oud ...
Maar waar ben je nu naar toe gegaan ?

Lector: Ik wilde niet weg,
maar de dood nam mij mee naar een land, waar ik altijd gelukkig zal zijn.
Als jij aan mij denkt, dan ben ik bij jou
en hoef je niet zo verdrietig te zijn ...

Bezinningstekst: “het verhaal van de twee graankorrels”

3.5.14

Er waren eens twee graankorrels.
De eerste was een gezonde dikke blinkende korrel.
Hij wist dat van zichzelf... en hij lukte erin:
hij werd geselecteerd om op de landbouwtentoonstelling te pronken in een vitrine.
De bezoekers stonden vol bewondering. De graankorrel genoot van de belangstelling.
Maar toen de tentoonstelling voorbij was, was ook de zaaitijd voorbij...
Daar lag onze graankorrel:
en hij verschrompelde zonder dat hij vrucht had voortgebracht...

De tweede graankorrel was maar een hele gewone.
Maar daar had hij geen enkel probleem mee.
Hij liet zich zaaien, schijnbaar verloren gegooit in de duistere grond,
schijnbaar gedoemd om te sterven.
Maar in de grond barstte hij open en nieuw leven brak eruit.
Zo bracht de tweede graankorrel veel vrucht voort.

Zou er veel verschil zijn tussen het leven van graankorrels en het leven van mensen?

Bezinningstekst: “Je moet vooruit”

3.5.15

In het leven kan je niet achteruit.

Je kan niet van de herfst naar de zomer gaan, of van de avond naar de morgen.

Je kan niet teruggaan om alleen je mooiste dagen te beleven,

of om diegene, die er nu niet meer is, te ontmoeten en te zeggen: “Ik hou van je!”

Je kan in het leven ook niet blijven staan. Niemand kan de tijd vasthouden.

Leren leven is leren loslaten, een beetje leren sterven.

Het is leren leven met de wonden van het afscheid van dierbaren.

Het is ook, net zoals bomen hun dorre blaren laten vallen,

leren loslaten wat je leven verdort: onverschilligheid, egoïsme, hebzucht, pretentie...

Dan kan je vooruit, kan je groeien.

Je moet in het leven vooruit: dag na dag, jaar na jaar.

Leren leven is groeikansen krijgen in eenvoud, aandacht en zorg,

inzet en vriendelijkheid, voor mensen en dingen.

Het is leren geven en vergeven: zo krijg je ruimte om te leven en leer je gelukkig zijn.

En misschien vind je het dan helemaal niet erg als de dood je komt halen,

omdat je voelt dat de tijd gekomen is om alles los te laten

en nog blijer en wijder te gaan leven.

Echt geluk en leven vragen immers méér dan wat er hier en nu mogelijk is.

Geloven betekent dat je erop mag vertrouwen dat er méér is.

Bezinningstekst: “geloof me, jongen”

3.5.16

Geloof me, jongen: mijn leven is geen gouden trap geweest.

Er zaten spijkers in, en splinters, er lagen planken los,

geen matten op de grond, het was maar kaal.

Maar al die tijd klom ik naar boven,

weer een overloop, weer een hoekje om, vaak in het pikkedonker.

Dus, jongen, ga nu niet achteruit.

Ga jij nu niet op een treetje zitten omdat je vindt dat je het zo moeilijk hebt.

Niet vallen, jongen. Ik loop nog altijd mee.

Ik klauter nog, en ‘t leven was voor mij toch heus geen gouden trap ...

Bezinningstekst: “de aanstekelijke glimlach”

3.5.17

Ik zag op straat koude gezichten, op school koude gezichten,
in mijn dorp koude gezichten, overal koude gezichten.
Ik droomde ervan deze nacht. Ik liep tussen een menigte van koude gezichten.
Uit de verte kwam plots een man, die glimlachte tussen al die koude gezichten.
Zijn gezicht werd steeds groter,
zo groot tot er weldra niets meer te zien was dan één grote glimlachende mond.
De menigte verdroeg dit niet, dus sloegen ze Hem dood.
Doch toen kwamen er meer gezichten die glimlachten.
Ze glimlachten naar mekaar, ze glimlachten ook naar alle koude gezichten.
En die koude menigte begon te glimlachen!
Mensen, geweldig was dat, één glimlachende wereld!
Ze lachten om kleine alledaagse dingen,
ze lachten om een gegeven bloem, ze lachten om een ‘dankjewel’.
Tranen en verdriet werden vergeten, want heel de wereld glimlachte.
En de Man die eerst had geglimlacht zag het van boven in de hemel ...
... en Hij lachte mee !

Bezinningstekst: “Verrijzen is...”

3.5.18

Verrijzen is:
altijd weer opnieuw bouwen aan je leven met de stenen van je stoutste dromen
en met de stenen van je bitterste en felste pijn.
En altijd weer opnieuw geloven dat het kan:
de stenen van je dromen én van je pijn bijeen te voegen
tot een huis van liefde voor wie eenzaam is.

Verrijzen is:
altijd weer opnieuw op weg gaan
met de zekerheid vlak om de hoek het wonder te ontmoeten
in een glimlach of een traan, in een handdruk of een vloek.
En altijd weer geloven dat het kan:
geluk én pijn bijeen te voegen tot een vuur van ware eeuwige geborgenheid.

Verrijzen is:
altijd weer opnieuw aanvaarden door de diepste nacht te gaan
en zaad te zijn dat sterven moet en graan te zijn dat pletten moet.
En altijd weer opnieuw geloven dat het zeker is
dat in de diepste diepte “licht” en aan de verste einder “leven” wacht ...

Bezinningstekst: “Oude mensen...” (naar *Toon Hermans*) **3.5.19**

Oude mensen hebben vaak iets voornaam.
Toen zij jonger waren hadden ze dat niet.
Het staat los van het fysieke verouderingsproces.
Het is iets innerlijks, dat door de stof heen breekt,
iets mystieks, dat de blik verzacht en de trekken rond de mond.
Soms krijgt ook de stem een andere klank, zachter en milder.

Het is alsof er in die laatste levensfase van een mens
al stilaan iets doorschemert van het bovennatuurlijke leven dat nà dit leven komt.
Het is alsof het Licht van de eeuwigheid dan al zacht over hun gelaat strijkt
en hen doet glimlachen: iets bovenaards, een stille lieve bevangenheid.

En het lijkt alsof God in de mens al iets prijsgeeft van het grote mysterie,
wanneer we heel dicht bij het diepste mens-zijn komen.

Bezinningstekst: “Over de drie geboortes” (naar *Luc Versteyleen*) **3.5.20**

Een mens wordt drie keer geboren, en moet twee keer sterven.

De eerste keer wordt een mens geboren in de schoot van zijn moeder.
Negen maanden mag hij daar leven, veilig geborgen en warm omgeven.

Dan moet hij een eerste keer sterven, om een tweede keer geboren te worden.

Wat een pijn en wat een angst voor een onwetende baby,
die zo veilig en warm in de moederschoot zat!

Maar hij moet door die dood heen
om geboren te worden in een leven dat zoveel rijker en mooier is:
het leven van een vrije mens hier op aarde!

Wanneer zijn levenstijd hier op aarde volbracht is,
moet een mens een tweede keer sterven, om een derde keer geboren te worden.
Wat een pijn en wat een angst voor een mens die graag en goed hier op aarde leefde!
Maar hij moet ook door die tweede dood heen
om geboren te worden in een leven dat zoveel rijker en mooier is:
het eeuwige leven bij God!

Bezinningstekst: “met God onderweg...”

3.5.21

Twee paar voetstappen liepen over het strand ...

Een man wandelde met God en hij vertelde zijn leven, zijn lief en leed.

Achterom kijkend zag hij maar één paar voetstappen,
juist daar in zijn leven waar hij het moeilijk had.

Hij zei:

“ God, had U niet beloofd dat u steeds met mij zou zijn ?

Nu merk ik maar één paar voetstappen waar ik het moeilijk had in mijn leven.

God, liet U me juist dan in de steek ? ”

God hield de man staande en zei:

“ Kijk nog ‘ns goed.

Dat één paar voetstappen zijn niet de jouwe maar de mijne.

Op die moeilijke momenten van je leven was Ik het die je droeg ” ...

Bezinningstekst: “vrees niet!” (een tekst van Silesius)

3.5.22

Hoe zou ik vrezen wat bestemming is?

Het bodemloze diep in mij roept mij tot zich.

De bodemloze zee in mij vult dra mijn druppel uit.

De stroom vloeit in de oceaan en is volkomen.

De straal klimt in de zon en is de zon.

Hoe zou ik vrezen wat ik eeuwig ben?

Twee spiegels en maar één weerspiegeling.

Twee blikken en maar één gelaat.

Mijn woorden de weerkaatsing van mijn zijn.

Het wereldruim de dichtheid van mijn pit.

Hoe zou ik vrezen waar geen vrees bestaat?

De sterren sterven bestendigend het licht,
bestendigend de oogst.

Ik ben het licht. Ik ben de eeuwige oogst.

Laat dan de korrel gaan.

Hoe zou ik vrezen waar geen dood bestaat?

Bezinningstekst: “Ik heb geen andere handen dan de uwe”

3.5.23

Het gebeurde in een klein dorpje. De oorlog was voorbij.
Het dorpje lag helemaal in puin: huizen, de school,...
Twee Amerikaanse soldaten gingen het vernielde kerkje binnen.
Vooraan vonden ze het kruisbeeld in stukken en brokken.
Ze puzzelden elk stuk op de juiste plaats, lijmde ze aan mekaar,
maar... toen het af was, zagen ze dat de handen van het kruisbeeld ontbraken.
Het hele kruisbeeld was nog volledig, maar de handen waren nergens te bekennen.
Toen namen de soldaten een bordje, hingen dat boven het kruisbeeld
en schreven erop: “Ik heb geen andere handen dan de uwe”...

Bezinningstekst: “moeders sterven niet”

3.5.24

Moeders sterven niet.
God heeft dat anders voorzien.

Een familie noemen we soms een “stamboom”.
Een grote boom, een sterke boom.
Moeders zijn het sap van de boom,
kracht voor nieuw leven, voor ontluiking en bloei.

Nu is het winter geworden.
Het sap is naar de wortels teruggekeerd.
Nu lijkt de boom doods en treurend
en stil in de koude winterlucht.

Maar in de wortels
komt een geweldige intensiteit op gang.
Want ook het sap van de jonge twijgen
keert bezinnend naar de wortels terug.
Het oude en het nieuwe vermengt zich
in herinnering en dankbaarheid
om des te voller en rijker weer uit te bloeien
voor God en de mensen.

Moeders sterven niet.
Moeders mogen niet sterven.
Ze moeten voortleven
in U, in mij, in Gods mooie schepping.

Bezinningstekst: “de leegte leeg laten zijn” (Dietrich Bonhoeffer)

3.5.25

Als je van iemand houdt en je bent van hem gescheiden,
kan niets de leegte van zijn afwezigheid vullen.

Je moet niet proberen, je moet eenvoudig aanvaarden en volharderen.

Dat klinkt hard, maar het is een grote troost.

Want zolang de leegte blijft, blijf je aldoor met elkaar verbonden.

Het is fout te zeggen: “God vult die leegte.”

Hij vult haar helemaal niet, integendeel.

Hij houdt die leegte leeg

en helpt ons zo de vroegere gemeenschap met elkaar bewaren, zij het dan ook in pijn.

Hoe mooier en rijker de herinneringen, des te moeilijker de scheiding.

Maar dankbaarheid verandert de pijn der herinnering in stille vreugde.

De mooie dingen van vroeger zijn geen doorn in het vlees,
maar een kostbaar geschenk dat je meedraagt.

Je moet zorgen dat je niet in je herinneringen blijft graven en je erin verliest.

Een kostbaar geschenk bekijk je niet aldoor, maar alleen op bijzondere ogenblikken.

Buiten die ogenblikken is het een verborgen schat, een veilig bezit.

Dan wordt het verleden een blijvende bron van vreugde en kracht.

Bezinningstekst: “je bent er niet meer, maar toch ...”

3.5.26

Je woord leeft niet meer onder ons,

je hand wordt niet meer aangeraakt.

Je zuchten en proberen, het is niet meer in ons bereik.

Je diepe warme stem, je lange luisteren,

je naakte eerlijkheid, je verborgen vechten ...

Dat alles is uit ons zichtbaar leven voorgoed verdwenen.

En toch, je bent nog steeds aanwezig.

Dan bij de één, dan bij de ander.

Je beeld is niet te vergeten.

Je woorden dragen verder ...

Je handen geven voort ...

Je luisteren en proberen ...

... wij gaan er elke dag mee voort !

Aan de overkant van de rivier
ligt het land van eertijds en later,
beschut door het snelgaande water,
nog onbereikbaar van hier.

Er lopen schimmen die ik herken
achter hun grijze gezichten
waarin slechts de ogen lichten.
Ik ben een verwante van hen.

Soms blijft er een enkele staan
en komt een paar passen naar voren;
alsof hij mijn roepen kan horen
kijkt hij mij tegen en aan.

Jij bent onvergetelijk geworden in ons leven.
Jij zult altijd in onze gedachten zijn.
Wij zullen nog van je dromen en je stem nog horen.
Wij kunnen niet begrijpen dat jij weg bent, voorgoed.

Jij bent onvergetelijk geworden in ons leven.
Jij zult altijd met ons meegaan op de levensweg.
Wij zullen heimwee naar je hebben.
Wij zullen je langer willen vasthouden.
Wij zullen je nog zoveel willen vragen.

Jij blijft een litteken in ons bestaan.
Jij blijft een teken van liefde in ons leven.
Aan jou zullen wij ons optrekken.
Jou gedenkend zullen wij groeien en krachtig worden.
Wij zullen vol levensmoed verder gaan.
Jij onzichtbaar bij ons !

Wat is sterven ?

Een mens, die sterft, is als een schip
dat weg zeilt terwijl ik aan de kant sta.

Ik staar het na tot het aan de horizon langzaam verdwijnt
en iemand naast mij zegt: “Nu is het weg” ...

Weg ? Maar waar naar toe dan ?

Het is weg uit mijn zicht; dat is alles.

Het schip blijft even groot als toen ik het hier nog kon zien.

Dat het steeds kleiner wordt en tenslotte helemaal uit het zicht verdwijnt
ligt niet aan het schip, maar aan mij !

Juist op het moment, dat iemand naast mij zegt “nu is het weg”,
zijn er anderen, die het zien aankomen,
en andere stemmen zeggen blij: “Daar komt het aan”.

Ja... en dat is sterven !

Draag, als ik sterf, uw witte gewaden
en zing bij mijn dood uw hoogste lied.

Ik heb onuitsprekelijk liefgehad:
daarom wil ik uw tranen niet.

Steek in de kerk alle lichten aan,
vergeet de bloemen op tafel niet
en lees dan hoe Paulus heeft liefgehad
en voel voor mij geen verdriet.

Nu zijn alle grenzen weggevaagd,
ik ben eindelijk nieuw en vrij;
al wat ik in mezelf niet veranderen kon
veranderde God in mij.

Muzikaal intermezzo

3.6

*Een stukje orgelspel, een lied door het koor,
of een CD naar keuze van de familie.*

vierde gedeelte:

de laatste groet

Eventueel: **Toespraak of afscheidsbrief**

4.1

Bij het begin van de afscheidsgebeden kan, indien de familie dit wenst:

- *een afscheidsbrief worden voorgelezen ...*
- *een korte toespraak worden gehouden ...*

Uitnodiging om op te staan

4.2

De voorganger nodigt de mensen uit om op te staan voor de afscheidsgebeden.

Bijv. Goede mensen,

mag ik u nu uitnodigen om op te staan voor de afscheidsgebeden,
die we voor en over N. willen uitspreken ...

Afscheid: inleidende tekst

4.3.1

N. , we zijn bedroefd om je sterven:
we hadden je nog graag wat langer bij ons gehad;
we zullen je missen.

Maar we zijn je ook dankbaar om je leven onder ons:
alles wat je voor ons gedaan hebt,
alles wat je voor ons betekende.

We geloven dat jij nu verder leeft bij God
en dat je daar echt gelukkig bent.

In deze geest, kunnen we afscheid van je nemen.
Want afscheid nemen is niet ‘vaarwel’ zeggen, maar ‘tot weerzien’ !

Na deze inleiding zingt het koor één strofe van een lied ...

Afscheid: inleidende tekst

4.3.2

Het lichaam van N., die ons zo dierbaar was
hebben we hier voor het laatst in ons midden.
We leggen hem/haar straks neer in de aarde
(of: we vertrouwen hem/haar straks toe aan het vuur):
zo vertrouwen we hem/haar toe aan de God van het leven.

Bij dit alles richten we onze ogen op Jezus Christus
en we spreken ons geloof uit dat dit niet het einde is.
Want God is God van licht en van leven !

Na deze inleiding zingt het koor één strofe van een lied ...

Afscheid: inleidende tekst

4.3.3

Nu wij als gelovige mensen afscheid nemen van deze dierbare overledene, bidden we tot God: dat Hij deze mens doet verrijzen tot onvergankelijk leven en hem/haar verenigt met allen die ons reeds zijn voorgegaan.

Moge God hem/haar door de kracht van Jezus' verrijzenis barmhartig zijn, hem/haar vergeving schenken van zonden en hem/haar opnemen in zijn eeuwige liefde !

Na deze inleiding zingt het koor één strofe van een lied ...

Afscheid: inleidende tekst (“Gebed aan de grens”)

4.3.4

Gegaan tot waar wij kunnen
aan de grens van Het Licht staan wij,
in wezen onbegrensd, in het zicht van de dood.
En wij herinneren ons de oude woorden
dat leven verandert maar niet wordt weggenomen,
dat niets of niemand verloren gaat.

Zielsverbonden zijn wij met jou
van wie we nu afscheid nemen,

Met heel ons hart vertrouwen we je lichaam toe aan de tijd die alles heel maakt.
Meer dan jouw lichaam zal ons de naam bijblijven,
die we hier uitspreken met eerbied en genegenheid: N. ...
De naam die je kreeg van mensen en waarin je gekend blijft, ook al ben je gestorven.
De naam die geschreven staat in de palm van Gods hand.

Hier aan de grens van het Licht, zeggen wij:
vaarwel en tot ziens, N.,
nu geroepen te gaan langs andere wegen, maar onafscheidelijk.

Na deze inleiding zingt het koor één strofe van een lied ...

Afscheidsgebaren met doopwater en wierook

4.4.1

- L. Lieve overledene, we besprenkelen je lichaam met wijwater.
Het is het water waarmee je gedoopt bent.
God noemde je toen ‘zijn geliefde Kind’.
Je blijft geborgen in zijn liefde, over de dood heen!

*De voorganger besprenkelt in stilte het lichaam van de overledene met wijwater.
Daarna zingt het koor een refrein.*

- L. Lieve overledene, we verspreiden de geur van wierook om je lichaam.
We eren jouw lichaam, om alles wat je ermee gedaan hebt:
het werk van je handen, de lieve woorden van je mond,...
In jou woonde iets van God.

*De voorganger gaat in stilte met wierook rond het lichaam van de overledene.
Daarna zingt het koor opnieuw een refrein.*

Afscheidsgebaren met doopwater en wierook

4.4.2

- L. N., deze naam kreeg je aan het begin van je leven.
In je doopsel werd je herboren in de Levende Heer,
jouw naam werd geschreven in het levensboek.
Vandaag, nu je leven volbracht is,
tekenen wij je opnieuw met levend water.

*De voorganger besprenkelt in stilte het lichaam van de overledene met wijwater.
Daarna zingt het koor een refrein.*

- L. N., wij omringen je met wierook, teken van eerbied,
omdat ons lichaam de tempel is van de heilige Geest.
Zoals deze wierook opstijgt naar de levende God,
zo gaan onze gedachten en gebeden met jou mee.

*De voorganger gaat in stilte met wierook rond het lichaam van de overledene.
Daarna zingt het koor opnieuw een refrein.*

- L. Het doopwater herinnert er ons aan.
dat deze mens eens werd gedoopt tot onsterfelijk leven.
In het doopsel sterven en verrijzen wij met Christus de Heer:
aan Hem behoren wij toe!

*De voorganger besprenkelt in stilte het lichaam van de overledene met wijwater.
Daarna zingt het koor een refrein.*

- L. Wierook herinnert ons aan de gave van de heilige Geest.
Ons lichaam hier op aarde is een tempel van die heilige Geest,
daarom willen we het met wierook eren !

*De voorganger gaat in stilte met wierook rond het lichaam van de overledene.
Daarna zingt het koor opnieuw een refrein.*

Afscheidsgebed door de voorganger

4.5.1

Goede God, we leggen onze lieve overledene in uw handen.
Breng Gij zijn/haar leven tot voltooiing in uw Vaderhuis, voor eeuwig.
Amen.

Afscheidsgebed

4.5.2

God onze Vader, uw liefde is met ons alle dagen van ons leven.
Aan uw handen vertrouwen wij onze lieve overledene toe.
Wij danken U voor het vele goede
dat Gij door deze mens in ons midden hebt bewerkt.
Wij bidden: vul in uw goedheid aan wat aan zijn/haar levensweg nog ontbreekt.
Zie ook welwillend neer op ons, die hier achterblijven.
Dit alles vragen wij U, door Jezus Christus,
die voor ons de weg is, de waarheid en het leven, in de eeuwen der eeuwen.
Amen.

Afscheidsgebed

4.5.3

God, onze Vader, Gij zijt de bron van ons bestaan,
voordat de aarde werd geboren was U er reeds, en U zal er eindeloos zijn.
Wij, mensen, leven slechts een korte tijd.
Ons leven is broos zoals dat van de bloemen in het veld ...
We bidden U: doorzie ons, Gij die ons kent zoals geen mens ons kent.
Laat het leven van deze lieve medemens niet verloren gaan:
neem hem/haar op in uw Rijk, in eeuwigheid.

Na dit gebed kan de voorganger nog zeggen:

Moge onze lieve/dierbare overledene door Gods barmhartigheid rusten in vrede.

En:

Mogen de engelen hem/haar nu begeleiden naar het hemelse paradijs.

Vervolgens gaat de voorganger in de middengang voor de kist staan ...

Tijdens het uitdragen van de overledene zingen we met het koor het afscheidslied:

Ten paradijze geleiden u de engelen
dat bij uw aankomst u begroeten mogen de martelaren,
zij geleiden u tot in de hemelse stad Jeruzalem.
Moge 't koor der engelen u met vreugde ontvangen.
En als Lazarus, de arme van weleer,
zult gij voor eeuwig in het land van vrede zijn.

*Mogen de engelen, boden van licht
jou naar het land van de levensboom leiden.
Mogen de martelaren, getuigen van hoop,
jou vergezellen op weg naar de stad van de vrede.
Moge het engelenkoor jou een welkom bereiden.
En moge jij met Lazarus, ooit arm en berooid,
rust vinden en vreugde in het rijk van de Heer!*